

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.12.2021
C(2021) 9097 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

KOMISJONI TEATIS

Heakskiit komisjoni määruse eelnõule, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 702/2014

LISA

KOMISJONI MÄÄRUSE (EL) .../... EELNÕU,

XXX,

millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 702/2014

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrust (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes,¹ eriti selle artikli 1 lõike 1 punkte a ja b,

olles avaldanud käesoleva määruse eelnõu kooskõlas määruse (EL) 2015/1588 artikliga 6 ja artikli 8 lõikega 2²,

olles pidanud nõu riigiabi nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele vastav riiklik rahastamine kujutab endast riigiabi ja sellest tuleb vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3 komisjonile teatada. Aluslepingu artikli 109 kohaselt võib nõukogu siiski kindlaks määrata abi liigid, mis on teatamiskohustusest vabastatud. Vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 4 võib komisjon võtta vastu määrusi, mis käsitlevad kõnealuseid abi liike. Määrusega (EL) 2015/1588 on komisjoni volitatud kooskõlas aluslepingu artikliga 109 sätestama, et teatavat liiki abi võib aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastada. Kõnealuse määruse alusel võttis komisjon vastu määruse (EL) nr 702/2014³ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks, ning seda määrust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2022.
- (2) Aluslepingu artiklis 42 on sätestatud, et konkurentsieeskirju kohaldatakse põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määratud ulatuses. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013⁴ artikli 211 kohaselt kohaldatakse riigiabi eeskirju põllumajandustoodete tootmiseks ja nendega kauplemiseks antava abi suhtes, kui konkreetsetest eranditest ei tulene teisiti. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 211

¹ ELT L 248, 24.9.2015, lk 1.

² ELT [...], [...], lk [...].

³ Komisjoni määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 1.7.2014, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

lõikega 2 nähakse ette, et riigiabi eeskirju ei kohaldata maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad seoses kõnealuse määrusega ettenähtud meetmetega, mida osaliselt või täielikult rahastab liit, ning seoses meetmetega, mida käsitletakse kõnealuse määruse artiklites 213–218. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklile 145 ei kohaldata riigiabi eeskirju ka maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas kõnealuse määrusega, ega täiendava riikliku rahastamise suhtes aluslepingu artikli 42 kohaldamisalas. Need aluslepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluva täiendava riikliku rahastamisega seotud maksed peavad vastama määruse (EL) [strateegiakava määrus] kriteeriumidele, et komisjon need asjaomase liikmesriigi ÜPP strateegiakava osana heaks kiidaks. Siiski kohaldatakse riigiabi eeskirju nii Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) kaasrahastatud osa kui ka täiendava riikliku rahastamise suhtes, kui abi antakse aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jäävatele meetmetele.

- (3) Kuna abi majanduslik mõju ei muutu sõltuvalt sellest, kas abi rahastab osaliselt liit või rahastab seda liikmesriik üksi, peaks poliitika, mida komisjon rakendab riigiabi kontrolli valdkonnas, olema kooskõlaline ja sidus liidu ühise põllumajandus- ja maaelu arengu poliitika alusel toetuste andmisega.
- (4) Seetõttu peaks käesoleva määruse kohaldamisala EAFRDst kaasrahastatavate meetmete osas olema kooskõlas määruse (EL) [strateegiakava määrus] kohaldamisalaga.
- (5) Käesolev määrus peaks võimaldama suuremat lihtsustamist ning edendama läbipaistvust, tõhusat hindamist ja riigiabi eeskirjade täitmise kontrollimist liikmesriikide ja liidu tasandil, säilitades samal ajal komisjoni ja liikmesriikide institutsionaalsed pädevused.
- (6) Komisjon on korduvalt kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 põllumajandus- ja metsandussektori suhtes kooskõlas tingimustega, mis on esitatud 2014. aasta suunistes riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades⁵ (edaspidi „2014. aasta suunised“). Seetõttu on komisjon saanud neis valdkondades hulgaliselt kogemusi seoses abimeetmetega, mille puhul liikmesriigid on endiselt kohustatud komisjonile abist teatama. Komisjoni kogemused on võimaldanud tal paremini määratleda tingimusi, mille alusel võib teatavat liiki abi pidada siseturuga kokkusobivaks, ning laiendada grupierandite kohaldamisala, tagades samal ajal abi läbipaistvuse ja proportsionaalsuse.
- (7) Käesoleva määruse kohaldamise üldtingimused tuleks kindlaks määrata ühiste põhimõtete alusel, millega tagatakse, et abil on selge ergutav mõju, see on asjakohane ja proportsionaalne, seda antakse täiesti läbipaistvalt ning selle suhtes kohaldatakse kontrollimehhanismi ja korrapärast hindamist ning et see ei mõjuta ebasoovitavalt konkurents- ja kaubandustingimusi.
- (8) Kõigile käesoleva määruse üldtingimustele ja asjaomaste abiliikide eritingimustele vastav abi tuleks vabastada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest. Tõhusa järelevalve tagamiseks ja haldamise lihtsustamiseks, nõrgendamata seejuures komisjoni kontrolli, tuleks teatamiskohustusest vabastatud abi (nii abikavad kui ka üksikabi) puhul sõnaselgelt viidata käesolevale määrusele.

⁵ Euroopa Liidu 2014. aasta suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades (ELT C 204, 1.7.2014, lk 1). Muudetud teatistega, mis on avaldatud ELT C 390, 24.11.2015, lk 4; ELT C 139, 20.4.2018, lk 3 ja ELT C 403, 9.11.2018, lk 10, ning parandusega, mis on avaldatud ELT C 265, 21.7.2016, lk 5.

- (9) Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 määratletud riigiabi suhtes, mis ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse, tuleks jätkata aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustuse kohaldamist. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust teatada abist, mille eesmärgid vastavad käesoleva määrusega hõlmatud eesmärkidele.
- (10) Võttes arvesse suurte kavade suuremat võimalikku mõju kaubandusele ja konkurentsile, tuleks abikavade puhul, mille keskmine aastane riigiabi eelarve ületab teatavat absoluutväärtusel põhinevat künnist, kohaldada riigiabi hindamist. Hindamise eesmärk peaks olema kontrollida, kas kava siseturuga kokkusobivuse aluseks olevad eeldused ja tingimused on täidetud, kas abimeede on selle üld- ja erieesmäärke arvestades tulemuslik ning kuidas kava mõjutab konkurentsi ja kaubandust. Riigiabi hindamine tuleks läbi viia hindamiskava põhjal, mille on heaks kiitnud komisjon. Kuigi hindamiskava tuleks üldjuhul koostada abikava koostamise ajal ja see peaks olema õigeaegselt heaks kiidetud, et abikava saaks jõustuda, ei pruugi see kõigil juhtudel võimalik olla. Seetõttu selleks, et abikavade jõustumine ei viibiks, kohaldatakse käesolevat määrust selliste abikavade suhtes maksimaalselt kuus kuud. Komisjonil peaks olema võimalik hindamiskava heakskiitmisel seda ajavahemikku pikendada. Selleks tuleks hindamiskava ning komisjonile hindamiskava hindamiseks ja otsuse tegemiseks vajalik teave komisjonile edastada 20 tööpäeva jooksul pärast abikava jõustumist.
- (11) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada abi suhtes, mille tingimuseks on omamaiste toodete kasutamine importtoodete asemel, ega ekspordiga seotud tegevusele antava abi suhtes. Eelkõige ei tuleks seda kohaldada abi suhtes, millega rahastatakse turustusvõrgu loomist ja toimimist mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis. Abi messidel osalemise kulude katmiseks või uue või olemasoleva toote teises liikmesriigis või kolmandas riigis asuvale uuele turule laskmiseks vajalike uuringute või nõustamisteenuste kulude katmiseks ei peaks kujutama endast abi ekspordiga seotud tegevusele.
- (12) Komisjon peaks tagama, et lubatud abi ei mõjuta kaubandustingimusi ebasoovitavalt määral, mis oleks vastuolus üldiste huvidega. Seetõttu tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta sellisele abisaajale antav abi, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks. Kompenseeriva abi puhul, mis on vajalik riski- ja kriisiolukordades, näiteks loodusõnnetuste või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks ning loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks, on siiski oluline kiiresti tegutseda. Seetõttu ei tohiks sellistel juhtudel abist ilmajätmise reeglit kohaldada. Võttes lisaks arvesse selliste abikavade laadi, mille puhul üksikud abisaajad ei ole tuvastatavad, ei tohiks seda reeglit kohaldada väikesemahulise abi suhtes, mida antakse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või põllumajanduse tootlikkusele ja säästvusele pühendatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides.
- (13) Raskustes olevatele ettevõtjatele antav abi peaks üldjuhul käesoleva määruse kohaldamisalast välja jääma, kuna sellist abi tuleks hinnata vastavalt suunistele raskustes olevate ettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta⁶. Siiski on vaja kehtestada teatavad erandid sellest reeglist. Esiteks tuleks käesolevat määrust kohaldada raskustes olevate ettevõtjate suhtes subsideeritud teenuste puhul, samuti juhul, kui abi antakse VKEdele, kes osalevad kogukonna

⁶ ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides või saavad neist kasu, kui asjaomaste kavade puhul on üksikuid abisaajaid keeruline kindlaks teha. Teiseks tuleks seda kohaldada selliste ettevõtjate suhtes juhtudel, kui kaalul on rahvatervise kaitse, s.t abi puhul, mida antakse loomataudide likvideerimise kulude katmiseks, ning abi puhul, mida antakse hukkunud loomade hävitamiseks ja kõrvaldamiseks. Kolmandaks, tulenevalt aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktist b tuleb käesolevat määrust kohaldada raskustes olevate ettevõtjate suhtes ka siis, kui abi antakse loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks. Sama põhimõtte peaks kehtima juhul, kui ettevõtja raskustesse sattumise põhjuseks on kahju, mis on tingitud tema kontrolli alt väljas olevatest sündmustest, nimelt loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomataudidest või taimekahjustajatest, kaitsealustest loomadest, metsapõlengutest, metsades toimunud katastroofidest ja metsades kliimamuutustega seoses toimunud sündmustest.

- (14) Kui riigiabi või sellega seotud tingimused, sealhulgas selle rahastamise meetod, kui see on meetme lahutamatu osa, toob kaasa liidu õigusaktide põhimõttelise rikkumise, ei tohi sellist abi pidada siseturuga kokkusobivaks. Seepärast ei tohiks käesolevat määrust kohaldada abi suhtes, mis toob kaasa liidu õigusaktide põhimõttelise rikkumise.
- (15) Riigiabi eeskirjade täitmise tagamine sõltub suuresti liikmesriikide koostööst. Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse järgimine, sealhulgas grupierandiga hõlmatud kavade alusel antud üksikabi vastavus käesolevale määrusele.
- (16) Kaubandustingimuste ebasoovitava mõjutamise suure riski tõttu peaks komisjon hindama teatatud suuri individuaalseid või kumulatiivseid abisummasid. Seepärast tuleks teatavate käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva investeringuteks ettenähtud abi liikide puhul sätestada maksimaalse abisumma künnised, mille taseme määramisel võetakse arvesse asjaomase abi liiki ja selle tõenäolist mõju kaubandustingimustele. Igasuguse abi suhtes, mis neid künniseid ületab, tuleks jätkuvalt kohaldada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust. Käesolevas määruses sätestatud künniseid ei tohiks eirata abikavade või abiprojektide kunstliku osadeks jaotamise teel näiteks mitmeks abikavaks või projektiks, millel on samad tunnused, eesmärgid või abisaajad. Kui käesoleva määrusega ette nähtud kokkusobivustingimused on täidetud ning abi ülemmäära ja maksimaalseid abisummasid ei ületata, ei tuleks muude abiliikide puhul kaubandustingimuste ebasoovitava mõjutamise riski suureks pidada.
- (17) Läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja tõhusa järelevalve tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada ainult abi suhtes, mille puhul on ilma riskihindamist tegemata võimalik brutotoetusekvivalent eelnevalt täpselt välja arvutada („läbipaistev abi“).
- (18) Teatavate konkreetsete abivahendite puhul, nagu laenud, tagatised, maksumeedmed ja eelkõige tagasimakstavad ettemaksed, tuleks käesolevas määruses kindlaks määrata tingimused, mille alusel neid võib pidada läbipaistvaks. Garantiide vormis antavat abi tuleks käsitada läbipaistvana juhul, kui brutotoetusekvivalendi arvutamisel on aluseks võetud vastavat liiki ettevõtja jaoks ette nähtud *safe-harbour* preemiad. Seda tuleks pidada läbipaistvaks ka juhul, kui riigigarantii puhul abi osakaalu arvutamiseks kasutatavast meetodikast on enne meetme rakendamist komisjonile teatatud ja komisjon on selle heaks kiitnud vastavalt komisjoni teatisele EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes⁷ (edaspidi

⁷ ELT C 155, 20.6.2008.

„garantiisid käsitlev teatis“). Käesoleva määruse kohaldamisel ei tuleks riskifinantseerimismeetmetena ja kapitalisüstidena antavat abi käsitada läbipaistva abina.

- (19) Abist, mis muidu kuuluks käesoleva määruse kohaldamisalasse, kuid mis ei ole läbipaistev, tuleks alati komisjonile teatada. Komisjon peaks talle teatatud läbipaistmatu abi hindamisel lähtuma eelkõige kriteeriumidest, mis on esitatud Euroopa Liidu 2023. aasta suunistes riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades (edaspidi „2023. aasta suunised“) või muudes asjakohastes raamistikes, suunistes ja teatistes.
- (20) Tagamaks, et abi on vajalik ja ergutab tegevuse või projekti arendamist, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada sellisele tegevusele või projektile antava abi suhtes, mida abisaaja viiks igal juhul ellu ka abi puudumise korral. Abi ei tohiks anda tagasiulatuvalt sellisele tegevusele või projektile, millega abisaaja on juba algust teinud. Abi tuleks käesoleva määruse kohaselt vabastada aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest üksnes juhul, kui abi saava projektiga seotud tegevus või töö algab pärast seda, kui abisaaja on esitanud abi saamiseks kirjaliku taotluse.
- (21) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva sihtotstarbelise üksikabi puhul, mida antakse suurettevõtjast abisaajale, tuleks liikmesriikidel lisaks VKEde suhtes kohaldatavatele ergutava mõjuga seotud tingimustele ka veenduda, et abisaaja on oma sisedokumentide analüüsinud abi saava projekti või tegevuse elujõulisust koos abiga ja ilma abita. Liikmesriigid peaksid veenduma, et kõnealune sisedokument kinnitab projekti või tegevuse ulatuse või abi saava projektiga seoses abisaaja poolt kulutatava kogusumma olulist suurenemist või projekti või tegevuse lõpuleviimise olulist kiirenemist. Samuti peaks olema võimalik teha ergutav mõju kindlaks asjaolu alusel, et abi puudumisel ei viidaks investeerimisprojekti või tegevust asjaomases maapiirkonnas sellisel kujul ellu.
- (22) Automaatsete maksusoodustuste vormis abikavade suhtes tuleks jätkuvalt kohaldada ergutava mõjuga seotud eritingimust, võttes arvesse asjaolu, et sellistest abikavadest tulenevat abi antakse automaatselt. See eritingimus tähendab, et kõnealused abikavad peaksid olema vastu võetud enne, kui alustati tegevust või tööd abi saava projekti/tegevuse elluviimiseks. Seda tingimust ei tuleks siiski kohaldada maksumeetme kava järglaskavade puhul, eeldusel et tegevus oli hõlmatud juba eelnevate maksusoodustuse vormis kavadega. Järgnevate abikavade ergutava mõju hindamisel on otsustavaks momendiks hetk, mil maksumeete algses kavas esimest korda kehtestati.
- (23) Natura 2000 põllumajandusmaaga seotud abi eesmärk on tagada põllumajandussektoris tegutsevate VKEde keskkonnategevuse tulemuslikkus ja tõhusus. Hektari kohta antav abi peaks olema kooskõlas liidu ja asjaomase liikmesriigi siseriikliku õigusega, mis käsitleb keskkonnakaitset, põllumajanduse keskkonna- ja kliimaeesmärkide, sealhulgas liikide ja elupaikade elurikkuse kaitsestaatuse saavutamist ning Natura 2000 alade üldkasutusväärtuse suurendamist.
- (24) Abi puhul, mida antakse maakorralduseks, müügiedendustegevuseks väljaannete kujul, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste ja muude ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu tekkinud kahju korvamiseks, loomataudide ja taimekahjustajate likvideerimisega seotud kulude katmiseks ning loomataudide ja taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks, hukkunud loomade kõrvaldamise ja

hävitamiseks seotud kulude katmiseks, teadus- ja arendustegevuseks ja loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks, ning investeringuteks ettenähtud abi puhul, mida antakse põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamise eesmärgil, ei tuleks ergutava mõju olemasolu nõuda või siis tuleks eeldada selle mõju olemasolu, kui käesolevas määruses nende abi liikide kohta sätestatud eritingimused on täidetud.

- (25) Selleks et tagada abi proportsionaalsus ja selle piirdumine vajaliku summaga, tuleks maksimaalsed abisummad võimaluse korral alati väljendada abi osakaaluna rahastamiskõlblikest kuludest. Kui abi ülemmäära ei saa kehtestada rahastamiskõlblike kulude määratlematuse tõttu või põhjusel, et väikeste summade puhul tahetakse kasutada lihtsamaid vahendeid, tuleks abi proportsionaalsuse tagamiseks sätestada nominaalväärtuses määratletud maksimaalsed abisummad. Abi osakaal või maksimaalne abisumma tuleks kindlaks määrata tasemel, mis minimeerib abi saavas sektoris konkurentsimoonutused, kuid võimaldab samal ajal asjakohaselt soodustada põllumajanduses ja maapiirkondades või metsandussektoris tegutsevate abisaajate majandustegevuse arengut. Maaelu arengu valdkonnas liidu rahastatavate sekkumistega sidususe tagamiseks tuleks ülemmäärad viia kooskõlla määruses (EL) [strateegiakava määrus] sätestatud ülemmääradega, kui see on kooskõlas riigiabi põhimõtetega, mis tulenevad aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaldamisest.
- (26) Abi osakaalu arvutamisel tuleks arvesse võtta ainult rahastamiskõlblike kulusid. Käesoleva määrusega ei tohiks teatamiskohustusest vabastada abi, mis ületab asjaomast abi osakaalu rahastamiskõlbmatute kulude arvessevõtmise tõttu. Rahastamiskõlblike kulude kindlaksmääramise aluseks peaksid olema selged, üksikasjalikud ja ajakohased dokumentaalsed tõendid. Arvutus peaks põhinema summal, millest ei ole maha arvatud makse ega muid tasusid. Mitmes osas makstav abi tuleks diskonteerida abi väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Rahastamiskõlblikud kulud tuleks samuti diskonteerida nende väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Diskonteerimisel ja muus kui toetuse vormis antava abi korral abisumma arvutamisel tuleks intressimäärana kasutada vastavalt abi andmise ajal kohaldatavat diskontomäära ja viitemäära kooskõlas komisjoni teatisega viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta⁸. Kui abi antakse muus vormis kui toetus, tuleks abisummat väljendada brutotoetusekvivalendina. Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, tuleks abi osad diskonteerida diskontomäärade alusel, mis on kohaldatavad maksusoodustuste jõustumise eri kuupäevadel. Tagasimakstavate ettemaksete vormis antava abi kasutamist tuleks soosida, sest sellised riskijagamisvahendid soodustavad abi ergutavat mõju. Seepärast on asjakohane sätestada, et kui abi antakse tagasimakstavate ettemaksete vormis, võib käesolevas määruses kindlaks määratud kohaldatavat abi osakaalu suurendada.
- (27) Kui abi antakse tulevikus tasumisele kuuluvate maksude suhtes kohaldatavate maksusoodustuste vormis, ei pruugi kohaldatav diskontomäär ja abi osade täpne summa olla eelnevalt teada. Sellisel juhul peaksid liikmesriigid abi osakaalust lähtudes eelnevalt kindlaks määrama abi diskonteeritud väärtuse ülemmäära. Seejärel saab diskonteerimisel kohaldada diskontomäära, mis kehtib ajal, kui selgub asjaomasel kuupäeval antava abi osa summa. Ülemmäära kogusummat („ülemmäära summa“) tuleks vähendada abi iga osa diskonteeritud väärtuse võrra.
- (28) Selleks et teha kindlaks, kas käesolevas määruses sätestatud eraldi teatamise künnistest ja abi ülemmääradest või maksimaalsetest abisummadest on kinni peetud,

⁸ ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

tuleks arvesse võtta abi saavale tegevusele või projektile antava riigiabi kogusummat. Lisaks tuleks käesolevas määruses sätestada asjaolud, mille korral erinevat liiki abi võib kumuleerida. Käesoleva määruse kohaselt teatamiskohustusest vabastatud abi ja mis tahes muude määruste alusel teatamiskohustusest vabastatud, siseturuga kokkusobiva abi või komisjoni heaks kiidetud abi võib kumuleerida juhul, kui kõnealused abimeetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega. Kui erinevad abiallikad on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega, on kumuleerimine lubatud kuni käesoleva määruse alusel kohaldatava kõrgeima abi osakaaluni või suurima abisummani. Käesolevas määruses tuleks samuti sätestada erieeskirjad kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega ja selliste kuludeta abi ning vähese tähtsusega abi kumuleerimise kohta. Sageli ei anta vähese tähtsusega abi konkreetsete kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude katteks või see ei ole konkreetsete kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega seostatav. Sellisel juhul peaks olema võimalik vähese tähtsusega abi vabalt kumuleerida käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabiga. Kui aga vähese tähtsusega abi antakse samade kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude katteks kui käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi, peaks kumuleerimine olema lubatud ainult kuni abi ülemmäärani, mis on sätestatud käesoleva määruse III peatükis.

- (29) Liidu rahastamine, mida keskselt haldavad liidu institutsioonid, asutused, ühisettevõtjad või muud organid ja mis ei ole otseselt või kaudselt liikmesriikide kontrolli all, ei kujuta endast riigiabi. Kui selline liidu rahastamine toimub koos riigiabi andmisega, tuleks arvesse võtta ainult viimast, et määrata kindlaks, kas teatamiskünniseid ja abi ülemmäärasid või maksimaalseid abisummasid on järgitud, eeldusel et avalikust sektorist saadud toetuse kogusumma, mida antakse samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks, ei ületa kõige soodsamat rahastamise määra, mis on sätestatud kohaldatavates liidu õigusnormides.
- (30) Riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses on põhimõtteliselt keelatud. Aluslepingu artikli 107 lõigete 2 ja 3 kohaselt komisjon siiski lubab või võib teatavatel tingimustel lubada liikmesriikidel anda riigiabi. Seepärast on oluline, et kõikidel osapooltel oleks võimalik kontrollida, kas abi antakse kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega. Seepärast on riigiabi läbipaistvus aluslepingu eeskirjade nõuetekohase kohaldamise seisukohast ülimalt oluline ning toob kaasa parema eeskirjade täitmise, suurema vastutavuse, vastastikuse hindamise ja lõppkokkuvõttes avaliku sektori kulutuste suurema tõhususe. Läbipaistvuse tagamiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud looma piirkondlikul või riiklikul tasandil kõikehõlmavad riigiabi veebisaidid, kus esitatakse kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta. Nimetatud kohustus peaks olema üksikabi siseturuga kokkusobivuse üks eeltingimusi. Järgides teabe avaldamise standardset korda, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/1024,⁹ tuleks kasutada standardvormingut, mis võimaldab teavet otsida, alla laadida ja hõlpsasti internetis avaldada. Lingid kõikide liikmesriikide riigiabi veebisaitidele tuleks avaldada komisjoni veebisaidil. Vastavalt määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikele 2 tuleks komisjoni veebisaidil avaldada kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud meetme kohta.
- (31) Seoses teabe avaldamisega üksikabi andmise kohta tuleks määrata kindlaks künnised, mille ületamise korral võib avaldamist pidada abi olulisust silmas pidades

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56).

proportsionaalseks. Komisjoni kogemused näitavad, et aastatel 2014–2019, mil põllumajandusliku esmatootmise korral oli avaldamiskünnis 60 000 eurot, kuulus avaldamisele ligikaudu 30 % antud abidest. Seetõttu selleks, et suurendada läbipaistvusnõude tulemuslikkust, ja võttes arvesse asjaolu, et aastatel 2014–2019 oli esmatootmisega seotud investeeringuteks ettenähtud abi keskmine summa hinnanguliselt ligikaudu 17 000 eurot, on asjakohane langetada põllumajandusliku esmatootmise puhul avaldamiskünnist 10 000 euronit.

- (32) Tõhusa järelevalve tagamiseks on määruse (EÜ) 2015/1588 artikli 3 lõikest 2 tulenevalt asjakohane kehtestada standardvorm, mille kohaselt liikmesriigid peaksid komisjonile esitama kokkuvõtliku teabe käesoleva määruse alusel abikava rakendamise või kavavälise üksikabi andmise kohta. Samuti on asjakohane vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004¹⁰ artiklile 5 ja määruse (EÜ) 2015/1588 artikli 3 lõikele 4 kehtestada eeskirjad käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastatud abi käsitleva iga-aastase aruandluse kohta, sealhulgas erinõuded teatavate abi liikide puhul, mille liikmesriigid peavad komisjonile esitama.
- (33) Kuna vajalik tehnoloogia on laialdaselt kättesaadav, tuleks kokkuvõtlik teave ja aastaaruanne edastada komisjonile elektroonilises vormis.
- (34) Võttes arvesse abi tagastamise aegumistähtaega, mis on sätestatud nõukogu määruse (EL) 2015/1589¹¹ artiklis 17, on asjakohane kehtestada kooskõlas määruse (EL) 2015/1588 artikli 3 lõikega 3 eeskirjad seoses andmetega, mida liikmesriikidel tuleks käesoleva määrusega aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastatud abi kohta säilitada.
- (35) Selleks et suurendada käesoleva määruse kohaste kokkusobivustingimuste tõhusust, peaks komisjonil olema võimalik juhul, kui kõnealuseid nõudeid ei täideta, grupierand edaspidiste meetmete puhul tühistada. Komisjonil peaks olema võimalik piirata grupierandi tühistamine teatavate abiliikidega, teatavate abisaajatega või teatavate asutuste vastuvõetud meetmetega, kui mittevastavus käesolevale määrusele mõjutab ainult väheseid meetmete liike või teatavaid asutusi. Selline suunatud tühistamine oleks proportsionaalne heastamisvahend, mis on otseselt seotud käesoleva määruse tuvastatud rikkumisega. Kui abist ei ole teatatud ja see ei vasta kõigile teatamiskohustusest vabastamise tingimustele, on tegemist ebaseadusliku abiga, mida komisjon uurib määruses (EL) 2015/1589 sätestatud asjakohase menetluse raames, mida kohaldatakse teatamata abi puhul. II peatüki nõuete täitmatajätmise korral ei mõjuta tulevaste abimeetmete suhtes grupierandi tühistamine asjaolu, et varasemate käesoleva määruse nõuetele vastavate meetmete suhtes kohaldati grupierandit.
- (36) VKEdel on töökohtade loomisel oluline roll ning nad toimivad üldisemalt ühiskonna stabiilsuse ja majandusarengu teguritena. VKEde arengut võivad aga pärssida turutõrked, mis põhjustavad VKEdele tüüpilisi raskusi. VKEdel on tihtipeale keeruline saada kapitali või laenu, sest teatavatel finantsturgudel peljatakse riske ja nad ise suudavad pakkuda üksnes piiratud tagatist. Nende vähesed vahendid võivad piirata ka nende juurdepääsu teabele, eelkõige uut tehnoloogiat ja võimalikke turge käsitlevale teabele. Selleks et soodustada VKEde majandustegevuse arengut, tuleks käesoleva

¹⁰ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

¹¹ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

määrusega vabastada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest teatavad abiliigid, kui abi antakse VKEde toetamiseks.

- (37) Kõrvaldamaks erinevusi, mis võivad põhjustada konkurentsimoonutusi, ning hõlbustamaks VKEdega seotud erinevate liidu ja riiklike algatuste kooskõlastamist, samuti haldusselguse ja õiguskindluse huvides peaks käesolevas määruses kasutatav VKEde määratlus põhinema komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ¹² esitatud määratlustel.
- (38) Selleks et tagada sidusus maaelu arengu poliitikaga ja lihtsustada eeskirju, tuginedes komisjoni poolt 2014. aasta suuniste kohaldamisel saadud kogemustele, on asjakohane vabastada aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest eri liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris tegutsevatele ettevõtjatele, ilma et see piiraks kehtivate materiaalõiguse normide kohaldamist.
- (39) Samuti on asjakohane võtta arvesse, et põllumajandus ja metsandus on sektorid, mis on eriti avatud ebasoodsatele ilmastikutingimustele, loomataudidele, taimekahjustajatele ja kaitsealuste loomade tekitatavale kahjule. Kogemused näitavad, et sellised sündmused tabavad neid sektoreid erakordselt rängalt ning et põllumajandustootjad ja metsandusettevõtjad kannavad nende sündmuste tõttu märkimisväärt kahju. Abimeetmeid sellise kahju korvamiseks peetakse seega sobivaks vahendiks, mis aitab ettevõtjatel kahjust taastuda ja tegevust jätkata ning seeläbi tagada majandustegevuse arengut nendes sektorites.
- (40) Põllumajandussektoris tuleks vabastusi kohaldada VKEdele põllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamise investeerimiseks antava abi suhtes, maakorralduseks, põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamiseks ja ettevõtlusega alustamiseks antava abi suhtes, noortele põllumajandustootjatele ja väikestele põllumajandusettevõtetele ning tootjarühmadele antava abi suhtes, kvaliteedikavade, teadmussiirde, teavitustegevuse, nõustamisteenuste ja müügiedendustegevusega seoses antava abi suhtes, põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks antava abi suhtes, samuti abi suhtes, mida antakse riskijuhtimiseks ja kriisiohjeks seoses ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide ja taimekahjustajatega ning kindlustusmaksete tasumiseks. Vabastusi tuleks kohaldada ka abi suhtes, mida antakse põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks tehtavateks investeringuteks, põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks ning teadus- ja arendustegevuseks, olenemata ettevõtja suurusest.
- (41) Vabastusi tuleks kohaldada abi suhtes, mida antakse metsandusele ja teatavale maapiirkondades elluviidavale mittepõllumajanduslikule tegevusele, mida kaasrahastatakse maaelu arengusse sekkumisena EAFRD raames, samuti teadmussiirdeks ja teavitustegevuseks, teadus- ja arendustegevuseks ning maakorralduseks antava abi suhtes.
- (42) Kuna põllumajandusliku esmatootmise sektoris antava sihtotstarbelise investeringuteks ettenähtud abiga kaasneb konkurentsi moonutamise oht, ei tohiks investeringuteks ettenähtud abi, mis vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, olla piiratud konkreetse põllumajandustootega. See tingimus ei tohiks takistada liikmesriiki jätmast teatavaid põllumajandustooteid konkreetse abi kohaldamisalast välja, kui neil puuduvad tavapärased

¹² Komisjoni soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

turustamisvõimalused või kui siseturul on liigne tootmisvõimsus. Lisaks peaks käesoleva määruse alusel aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastamine olema teatavat liiki investeeringutele antava abi puhul juba iseenesest välistatud.

- (43) Selleks et tagada sobiv tasakaal konkurentsimoонutuste minimeerimise ning energia- ja ressursitõhususe edendamise vahel, tuleks põllumajanduslike majapidamiste põllumajandusliku esmatootmisega seotud investeeringute puhul abi anda üksnes investeeringuteks, mis on seotud biokütuste või taastuvatest energiaallikatest energia tootmisega põllumajandusettevõtte tasandil, ja üksnes juhul, kui kõnealune tootmine ei ületa põllumajandusettevõtte keskmist aastast kütuse- või energiatarbimist. Sellistel juhtudel tuleks biokütuste jaoks antav abi käesoleva määrusega hõlmata ainult juhul, kui seda antakse säästvate biokütuste jaoks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001¹³.
- (44) Selleks et soodustada üleminekut täiustatumatele biokütuste liikidele, nagu on ette nähtud horisontaalse keskkonna- ja energeetikaalase riigiabi eeskirjadega, tuleks toidukultuuridest toodetud biokütused põllumajandustoodete töötlemisega seotud investeeringuteks antava abi puhul käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.
- (45) Määrusega (EL) 2015/1588 volitatakse komisjoni määruste kaudu tunnistama teatavat liiki abi siseturuga kokkusobivaks, kui komisjonil on piisav kogemus üldiste kokkusobivuskriteeriumide kindlaksmääramiseks. Võttes arvesse kogemusi, mis on saadud aastatel 2014–2021 arvukate riigiabide siseturuga kokkusobivuse hindamisel 2014. aasta suuniste alusel, võib komisjon nüüd kasutada oma volitusi, et vabastada teatamiskohustusest põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele VKEdele antav riigiabi, EAFRD kaasrahastatavateks põhiteenusteks ja küla uuendamiseks antav abi, kaitsealuste loomade tekitatud kahju ennetamise ja korvamise meetmed ning abi, millega hüvitatakse Natura 2000 aladega seotud ebasoodsad tegurid.
- (46) Lisaks võib komisjon 2014. aasta suuniste alusel saadud kogemustele tuginedes metsandussektori puhul vabastada teatamiskohustusest meetmed, mida rahastatakse üksnes riiklikest vahenditest, ilma et see piiraks kehtivate materiaalõiguse normide kohaldamist.
- (47) Aastatel 2014–2020 kiitis komisjon 2014. aasta suuniste kohaldamisel heaks 52 abikava, mis olid seotud põllumajandussektorile kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamisega. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju nõuab abi andvatelt asutustelt kiireloomulisi meetmeid tootmisvahendite ja majandustegevuse võimalikult kiireks taastamiseks, et asjaomased ettevõtjad saaksid jätkata majandustegevust ja sel viisil tagada majandustegevuse arengu. Komisjoni kogemus näitab, et selline abi ei põhjusta tavaliselt siseturul märkimisväärsed konkurentsimoонutusi, arvestades selle kompenseerivat laadi ja selgete siseturuga kokkusobivuse kriteeriumide olemasolu. Seepärast on asjakohane vabastada kõnealune abi riigiabist teatamise kohustusest.
- (48) Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks peaks olema kättesaadav põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele VKEdele. Tingimused, mille alusel kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi vabastatakse teatamiskohustusest, peaksid olema kooskõlas väljakujunenud tavaga, mida kohaldatakse muu kompenseeriva abi puhul, nagu kaotatud loomade või hävitatud taimedega seotud kahju hüvitamiseks turuväärtuse alusel antav abi, abi veterinaarabi-

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

või tööjõukulude tasumiseks ning abi põllumajandusseadmetele ja -masinatele, põllumajanduslikele tootmishoonetele ja varudele tekitatud materiaalse kahju korvamiseks.

- (49) Komisjon on 2014. aasta suuniste raames kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 abi suhtes, mida antakse põllumajandussektoris Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tegurite hüvitamiseks. Aastatel 2014–2020 kiitis komisjon heaks ligikaudu 10 sellist abikava. Komisjoni kogemused näitavad, et selline abi ei põhjusta tavaliselt märkimisväärseid konkurentsimoonutusi, kuid võib ergutada majandustegevust, mille suhtes kohaldatakse sellistel aladel täiendavaid piiranguid. Seepärast on asjakohane, et komisjon kasutaks talle määrusega (EL) 2015/1588 antud volitusi abi suhtes, mida antakse põllumajandussektoris Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tegurite hüvitamiseks.
- (50) Kui abi antakse seoses Natura 2000 alade ebasoodsate teguritega põllumajandussektoris, tuleks vabastust kohaldada üksnes põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate VKEde puhul.
- (51) Komisjon on 2014. aasta suuniste raames kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 metsandussektoris tegutsevate ettevõtjate suhtes arvukates otsustes. Aastatel 2014–2020 kiitis komisjon kooskõlas kõnealuste suunistega heaks üle 200 metsandussektorile suunatud abikava. Tänu selgete kokkusobivuskriteeriumide olemasolule ei ole metsanduse abimeetmed komisjoni kogemuse kohaselt põhjustanud siseturul märkimisväärseid konkurentsimoonutusi. Seda kogemust arvesse võttes ning lihtsustamise ja menetlusökonoomia huvides peaks olema võimalik vabastada kõnealused abimeetmed teatamiskohustusest, olenemata sellest, kas neid kaasrahastatakse EAFRDst või mitte. Seepärast on asjakohane, et komisjon kasutaks talle määrusega (EL) 2015/1588 antud volitusi järgmise abi puhul: metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi; agrometsandussüsteemide jaoks antav abi; metsapõlengutest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muudest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajatest ja katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks antav abi; abi investeringuteks, mida tehakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamiseks; teatavatest nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ¹⁴ artiklis 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ¹⁵ artiklis 3 määratletud kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks antav abi; metsanduse keskkonna- ja kliimateenusteks ning metsakaitseks antav abi; metsandussektori arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks antav abi; abi metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks; metsanduses geneetiliste ressursside säilitamiseks antav abi ning stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele.
- (52) Metsandussektori koondalgatuste stimuleerimiseks on komisjon aluslepingu artikleid 107 ja 108 kohaldanud metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antava stardiabi suhtes. Aastatel 2014–2020 kiitis komisjon sellise abi heaks viiel juhul. Põllumajandussektoris oli selline abi juba määruse (EL) nr 702/2014 kohaselt teatamiskohustusest vabastatud. Seepärast on asjakohane

¹⁴ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

vabastada metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi riigiabist teatamise kohustusest.

- (53) Majanduse mitmekesisus ja uute majandustegevusalade loomine on oluline maapiirkondade arengu ja konkurentsivõime seisukohast, eelkõige liidu maapiirkondade majanduse alustalaks olevate VKEde puhul. Määrusega (EL) [strateegiakava määrus] nähakse ette toetusmeetmed mittepõllumajandusliku ettevõtluse arendamiseks maapiirkondades, eesmärgiga edendada tööhõivet, võimaldada kvaliteetsete töökohtade loomist maapiirkondades, säilitada olemasolevaid töökohti, vähendada tööhõive hooajalisi kõikumisi, arendada mittepõllumajanduslikke sektoreid väljaspool põllumajandust ja toiduainetööstust, soodustades samas ettevõtete integratsiooni ja kohalikke sektoritevahelisi seoseid.
- (54) Selleks et tagada kooskõla määrusega (EL) [strateegiakava määrus] ning lihtsustada ÜPP strateegiakavade kaasrahastatava osa ja täiendava riikliku rahastamise jaoks riigiabi loa taotlemise eeskirju, ei tuleks teatamiskohustust kohaldada eri liiki abi suhtes, mida antakse maapiirkondades tegutsevate VKEde toetamiseks ning mis hõlmab ettevõtlusega alustamiseks antavat abi, abi põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavadega ning abi kvaliteedikavaga hõlmatud toiduainete müügi edendamiseks. Sellised abimeetmed peavad olema identsed aluseks olevate maaelu arengusse sekkumistega ning teatamiskohustusest vabastatud abi võib anda üksnes asjaomase liikmesriigi ÜPP strateegiakava kohaselt ja sellega kooskõlas.
- (55) Komisjon on 2014. aasta suuniste raames paljudel juhtudel kohaldanud aluslepingu artikleid 107 ja 108 maapiirkondades põhiteenusteks ja külauuenduseks antava abi suhtes. Aastatel 2014–2020 kiitis komisjon heaks 27 abikava, mis olid seotud põhiteenuste ja külauuendusega maapiirkondades. Tänu selgete kokkusobivuskriteeriumide olemasolule ei ole metsanduse abimeetmed komisjoni kogemuse kohaselt põhjustanud siseturul märkimisväärsed konkurentsimoonutusi ning abi on aidanud kaasa majanduse mitmekesistamisele ja uute majandustegevusalade loomisele. Seepärast on asjakohane vabastada maapiirkondades põhiteenusteks ja külauuenduseks antav abi riigiabist teatamise kohustusest.
- (56) Maapiirkondades põhiteenusteks ja külauuenduseks antav abi tuleks teatamiskohustusest vabastada siiski üksnes juhul, kui see on osa ÜPP strateegiakavast, mille komisjon on määruse (EL) [strateegiakava määrus] raames kinnitanud.
- (57) Riigiabi, mida antakse ettevõtjatele, kes osalevad Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides, mis on hõlmatud määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikliga 77, või kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on määruse (EL) [strateegiakava määrus] alusel määratud LEADERi projektideks ja mille suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2021/1060, mõjutab konkurentsi vähe, arvestades eelkõige selle abi positiivset rolli teadmiste jagamisel, eriti kohalike ja põllumajanduskogukondade jaoks, samuti selle abi sageli kollektiivset olemust ja suhteliselt väikest ulatust. Need projektid on oma laadilt integreeritud ning hõlmavad paljusid osalisi ja mitut sektorit, mis võib tekitada teatavaid raskusi nende liigitamisel riigiabiõiguse alusel. Võttes arvesse, et Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektid ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projektid, mis valitakse välja avaliku ja erasektori partnerluse raames koostatava ja rakendatava mitmeaastase kohaliku arengu strateegia alusel, on laadilt kohalikud ning suunatud kogukondlikele, sotsiaalsetele, keskkonnavalastele ja kliimaalastele huvidele, tuleks käesolevas määruses võtta arvesse teatavaid probleeme, mis Euroopa innovatsioonipartnerluse

töörühmade projekte ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projekte mõjutavad, et hõlbustada nende projektide vastavust riigiabi eeskirjadele.

- (58) Kuna abisummad, mida antakse Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektidest ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidest otseselt või kaudselt kasu saavatele VKEdele, on väikesed ning nende mõju kaubandusele ja konkurentsile on piiratud, tuleks sätestada lihtsad eeskirjad juhtudeks, kui abi kogusumma projekti kohta ei ületa teatavat ülemmäära.
- (59) Mitme abiliigi puhul, nagu abi teadusuuringuteks, teadmussiirdeks ja teavitustegevuseks, nõustamisteenuste kasutamiseks, põllumajandusettevõttes asendusteenuste kasutamiseks, müügiedenduseks ning loomataudide ja taimekahjustajate vältimiseks ja likvideerimiseks, saavad lõplikud abisaajad abi kaudselt ja mitterahaliselt, subsideeritud teenuste vormis. Sellistel juhtudel tuleks teatamiskohustusest vabastatud abi maksta asjaomase teenuse osutajale või tegevuse teostajale.
- (60) Määruse 2015/1588 artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb riigiabipoliitika korrapäraselt läbi vaadata. Seepärast peaks käesoleva määruse kohaldamise periood olema piiratud. Seetõttu on asjakohane kehtestada üleminekusätted, sealhulgas eeskirjad teatamiskohustusest vabastatud abikavade puhul käesoleva määruse kohaldamise perioodi lõppemisel kohaldatava üleminekuperioodi kohta. Nende eeskirjadega tuleks anda liikmesriikidele aega võimaliku uue korraga kohanemiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

SISUKORD

I PEATÜKK. ÜLDSÄTTED	16
II PEATÜKK. MENETLUSNÕUDED	32
III PEATÜKK. ABI LIIGID	33
1. jagu	
Põllumajandusliku esmatootmise, põllumajandustoodete töötlemise ja põllumajandustoodete turustamisega tegelevate VKEde toetamiseks antav abi	33
2. jagu	
Investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks.....	56
3. jagu	
Abi põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks	56
4. jagu	
Abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris	58
5. jagu	
Metsandusele antav abi	59
6. jagu	
Maapiirkondade VKEde toetamiseks antav abi	71
IV PEATÜKK. ÜLEMINER- JA LÕPPSÄTTED	77

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 *Kohaldamisala*

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste abiliikide suhtes:
 - (a) abi mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd):
 - i) kes tegutsevad põllumajandussektoris, tegeledes põllumajandusliku esmatootmise, põllumajandustoodete töötlemise või põllumajandustoodete turustamisega, välja arvatud artiklid 13, 14, 15, 17 ja 22 ning artiklid 24–29, mida kohaldatakse üksnes põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate VKEde suhtes;
 - ii) kes tegelevad maapiirkondades aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jääva mittepõllumajandusliku tegevusega, kui abi antakse kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus] ja seda kaasrahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) või antakse selliselt kaasrahastavate meetmete raames täiendava riikliku rahastamisena;
 - (b) investeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks;
 - (c) põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi;
 - (d) põllumajandus- ja metsandussektoris teadus- ja arendustegevuseks antav abi;
 - (e) metsandusele antav abi.
2. Kui liikmesriigid peavad seda asjakohaseks, võivad nad otsustada anda lõike 1 punktides a, d ja e osutatud abi kooskõlas määrusega (EL) nr 651/2014¹⁶.
3. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:
 - (a) artiklites 13, 16, 33, 34, 35, 36, 41 ja 42 osutatud abikavad, mille puhul keskmine riigiabi aastaeelarve ületab 150 miljonit eurot, kui abikava jõustumisest on möödunud kuus kuud.

Komisjon võib siiski otsustada, et käesolevat määrust kohaldatakse abikava suhtes kauem kui kuus kuud, kui ta on hinnanud asjakohast hindamiskava, mille liikmesriik on komisjonile esitanud 20 tööpäeva jooksul pärast abikava jõustumist.

Eelmises lõigus osutatud hindamiskavade esitamisel esitavad liikmesriigid ka kogu teabe, mida komisjon vajab hindamiskavade hindamiseks ja otsuse tegemiseks;
 - (b) punktis a osutatud abikavade võimalikud muudatused, välja arvatud sellised muudatused, mis ei mõjuta abikava kokkusobivust siseturuga käesoleva määruse kohaselt või ei mõjuta märkimisväärselt heakskiidetud hindamiskava sisu;

¹⁶ Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

- (c) abi, mida antakse tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt selline abi, mis on vahetult seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega;
 - (d) abi, mille tingimuseks on omamaiste toodete kasutamine importtoodete asemel.
4. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:
- (a) abikavad, milles ei ole sõnaselgelt välistatud üksikabi väljamaksmine ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks, välja arvatud:
 - i) abikavad loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 31;
 - ii) abikavad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või põllumajanduse tootlikkusele ja säästvusele pühendatud Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projektides osalevate VKEde kulude katmiseks vastavalt artiklile 51;
 - (b) sihtotstarbeline üksikabi punktis a osutatud ettevõtjale.
5. Käesolevat määrust ei kohaldata raskustes olevatele ettevõtjatele antava abi suhtes, välja arvatud abi puhul, mida antakse:
- (a) teavitustegevuseks põllumajandussektoris vastavalt artiklile 20;
 - (b) müügiedendustegevuseks väljaannete kujul, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, vastavalt artikli 23 lõike 2 punktile b;
 - (c) loomataudide ennetamise, tõrje ja likvideerimisega seotud kulude hüvitamiseks vastavalt artikli 25 lõigetele 8 ja 9;
 - (d) hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulude katmiseks vastavalt artikli 26 lõike 1 punktidele c, d ja e;
 - (e) loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 31;
 - (f) VKEdele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides ja Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides või saavad neist kasu, vastavalt artiklile 51;
 - (g) järgmistel juhtudel, kui ettevõtjast sai kõnealuse sündmuse põhjustatud kahju tõttu raskustes olev ettevõtja:
 - i) loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 24;
 - ii) loomataudide ja taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artikli 25 lõikele 10;
 - iii) kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks vastavalt artiklile 28;
 - iv) metsapõlengutest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muudest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajatest, katastroofidest ja kliimamuutustega seotud sündmustest tingitud metsakahjustuste kõrvaldamiseks vastavalt artikli 35 lõike 5 punktile d.

6. Käesolevat määrust ei kohaldata abi suhtes, kui abi ise, selle tingimused või rahastamisviis kujutavad endast liidu õiguse põhimõttelist rikkumist, eelkõige järgneva puhul:
- (a) abi, mille andmise tingimus on abisaaja kohustus kasutada omamaiseid tooteid või teenuseid;
 - (b) abi, millega piiratakse abisaaja võimalust kasutada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni tulemusi teistes liikmesriikides.
7. Käesolevat määrust ei kohaldata WTO põllumajanduslepingu 1. lisas määratletud põllumajandustoodete jaoks antava abi suhtes, mis kujutab endast kõnealuses lepingus määratletud ekspordisubsiidiumi. Samuti ei kohaldata seda nende toodete jaoks antava abi suhtes, mis kujutab endast ekspordi rahastamise toetust, mida annab valitsus või mis tahes avalik-õiguslik asutus ja mis kuulub WTO ministrite 19. detsembri 2015. aasta ekspordikonkurentsi käsitleva otsuse¹⁷ kohaldamisalasse, kui see abi ei vasta nimetatud otsuse punktis 15 esitatud asjakohastele nõuetele maksimaalse tagasimaksetähtaja ja omafinantseerimise kohta.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „aktiivne põllumajandustootja“ – määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikli 4 lõike 5 kohane põllumajandustootja;
- (2) „sihtotstarbeline üksikabi“ – abi, mida ei anta abikava alusel;
- (3) „loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused“ – ebasoodsad ilmastikutingimused, nagu külm, torm, rahe, jää, tugev või pikaajaline vihm või ränk põud, mis enam kui 30 % võrra vähendavad keskmist aastatoodangut, mis arvutatakse:
 - (a) kolme eelnenud aasta põhjal või
 - (b) eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmisena, mille arvutamisel ei ole arvesse võetud kõige suuremat ja kõige väiksemat näitajat;
- (4) „nõustamine“ – terviklik nõustamisprotsess ühe ja sama lepingu raames;
- (5) „põllumajanduslik majapidamine“ – põllumajanduslike esmatoodete tootmiseks kasutatav üksus, mis koosneb maast, ruumidest ja rajatistest;
- (6) „põllumajandustooded“ – aluslepingu I lisas loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013¹⁸ I lisas loetletud kalapüügi- ja vesiviljelustooted;
- (7) „põllumajandussektor“ – kõik põllumajandusliku esmatootmise, põllumajandustoodete töötlemise või põllumajandustoodete turustamisega tegelevad ettevõtjad;
- (8) „agrometsandussüsteemid“ – maakasutussüsteemid, kus puid kasvatatakse samal maal kombinatsioonis põllumajandusliku tegevusega;

¹⁷ WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

- (9) „abi“ – meede, mis vastab kõikidele aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele;
- (10) „ÜPP strateegiakava raames antav abi“ – toetus, mida antakse kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus] kas EAFRDst kaasrahastatava abina või selliselt kaasrahastatavat abi täiendava riikliku rahastamisena;
- (11) „abi osakaal“ – abi kogusumma, mis on väljendatud protsendina rahastamiskõlblikest kuludest enne maksude või muude tasude mahaarvamist;
- (12) „abikava“ – mis tahes dokument, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda üksikabi kõnealuses dokumendis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ning mis tahes dokument, mille alusel võidakse anda konkreetse projektiga mitteseotud abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja määramata ulatuses;
- (13) „reaaluringimuste põhimõte“ – põhimõte, mille kohaselt ei tohi lepinguosaliste vahelise tehingu tingimused erineda sõltumatute ettevõtjate vahel sõlmitud tehingu tingimustest ning need tingimused ei tohi sisaldada salalepete elemente. Iga tehing, mis tuleneb avatud, läbipaistvast ja tingimusteta menetlusest, loetakse reaalaruuringimuste põhimõttele vastavaks;
- (14) „bioturvameetmed“ – korralduslikud ja füüsilised meetmed, mille eesmärk on vähendada riski seoses:
- (a) taudi sissetoomisega loomapopulatsiooni, selle arenguga populatsiooni sees ja levimisega sealt välja või
 - (b) taudi sissetoomisega ettevõttesse, tsooni, bioturvarühmikusse, veovahendisse või muusse rajatisse, hoonesse või kohta, selle arenemisega seal ja levimisega sealt välja.
- (15) „tõuraamat“ – määruse (EL) 2016/1012¹⁹ artikli 2 punktis 12 määratletud tõuraamat;
- (16) „ÜPP strateegiakava“ – määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikli 1 lõike 1 punktis c sätestatud ÜPP strateegiakava;
- (17) „kapitaliseeritud tööd“ – põllumajandustootja poolt isiklikult või tema töötajate poolt põllumajandusettevõttes tehtavad tööd, millega luuakse vara;
- (18) „katastroof“ – inimtegevusest põhjustatud ootamatu biootilist või abiootilist laadi sündmus, millega kaasnevad olulised häired metsastruktuurides, põhjustades metsandussektorile olulist majanduslikku kahju;
- (19) „abi andmise kuupäev“ – kuupäev, mil abisaajal tekib kohaldatava siseriikliku õiguse alusel seaduslik õigus abi saada;
- (20) „EL 27“ – kõik 27 liidu liikmesriiki (välja arvatud Põhja-Iirimaa);
- (21) „hindamiskava“ – dokument, mis sisaldab vähemalt järgmisi elemente: hinnatava abikava eesmärgid; hindamisküsimused; tulemusnäitajad; kavandatud hindamismetoodika; andmekogumise nõuded; hindamise kavandatud ajakava, sealhulgas hindamise lõpparuande esitamise kuupäev; hindamist teostava sõltumatu

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1012 tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus) (ELT L 171, 29.6.2016, lk 66).

organi kirjeldus või kriteeriumid selle organi valimiseks ning hindamistulemuste avalikustamise tagamise meetmed;

- (22) „hukkunud loomad“ – loomad, kes on põllumajandusettevõttes, mis tahes rajatises või transportimise ajal hädatapu korras konkreetse diagnoosi alusel või ilma kindla diagnoosita tapetud või surnud, sealhulgas surnult sündinud ja sündimata jäänud loomad, kuid kes ei ole tapetud inimtoiduks;
- (23) „kiire kasvuga puud“ – lühikese raieringiga mets, kus kahe raiekoristuse vaheline aeg on minimaalselt 8 ja maksimaalselt 20 aastat;
- (24) „maksumeetme kava järglaskava“ – maksusoodustuste vormis kava, mis kujutab endast eelneva maksusoodustuste vormis kava muudetud versiooni ja millega asendatakse eelnev kava;
- (25) „kvaliteedikavas osalemisest tulenevad püsikulud“ – kulud, mida kantakse seoses toetatava kvaliteedikavaga liitumise ja kvaliteedikavas osalemise iga-aastaste osamaksudega, sealhulgas vajaduse korral kulutused kontrollidele, mida on vaja kvaliteedikava spetsifikatsioonidele vastavuse tõendamiseks;
- (26) „toidukultuuripõhine biokütus“ – biokütus, mis on toodetud põllumajandusmaal põhikultuurina kasvatatavatest tärkliiserikastest põllukultuuridest, suhkru- või õlikultuuridest (välja arvatud jäägid, jäätmed või lignotselluloosmaterjal) ja püüdekultuuridest, näiteks vahekultuuridest, tingimusel et püüdekultuuride kasutamine ei tekita nõudlust täiendava maa järele, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2018/2001²⁰;
- (27) „toiduained“ – toiduained, mis ei ole põllumajandustooted ja mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012²¹ I lisas;
- (28) „brutotoetusekvivalent“ – abi summa, kui see antaks abisaajale toetuse vormis, enne maksude või muude tasude mahaarvamist;
- (29) „üksikabi“ –
 - (a) sihtotstarbeline üksikabi;
 - (b) abikava raames üksikutele abisaajatele antav abi;
- (30) „immateriaalne vara“ – vara, millel ei ole füüsilist või rahalist kehastust, näiteks patendid, litsentsid, oskusteave või muu intellektuaalomand;
- (31) „investeeringud liidu standardile vastavuse saavutamiseks“ – investeeringud, mida tehakse selleks, et olla vastavuses liidu standardiga pärast liidu õigusaktis sätestatud üleminekuperioodi möödumist;
- (32) „suurettevõtjad“ – ettevõtjad, kes ei vasta I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- (33) „põllumajandustoodete turustamine“ – toodete omamine või väljapanemine müügi eesmärgil, müügiks pakkumine, tarnimine või mis tahes muul viisil turule laskmine, välja arvatud esmatootja esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele ja mis tahes tegevus, millega toodet selliseks esmamüügiks ette valmistatakse; esmatootjalt lõpptarbijale müümist käsitatakse põllumajandustoodete turustamisena juhul, kui see toimub selleks ettenähtud eraldi kohas;

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

- (34) „ühisfond“ – liikmesriigi poolt tema õiguse kohaselt akrediteeritud skeem, millega liituvad põllumajandustootjad saavad end kindlustada, nii et liitunud põllumajandustootjatele hüvitatakse nende kantud majanduslik kahju;
- (35) „Natura 2000 alad“ – direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 3 ja direktiivi 2009/147/EÜ artiklis 3 määratletud erilised põllumajandus- või metsaalad;
- (36) „loodusõnnetused“ – maavärinad, laviinid, maalihked ja üleujutused, tornaadod, orkaanid, vulkaanipursked ja looduslikult alguse saanud metsa- või maastikupõlengud;
- (37) „mittetootlik investeering“ – investeering, millega ei kaasne põllumajandusliku majapidamise väärtuse või kasumlikkuse kasvu;
- (38) „tööstuslikule töötlemisele eelnev tegevus“ – mis tahes tegevus, mis toimub enne puidu saabumist saeveskisse ja mille maksimaalne maht on 5 000 m³ aastas, kusjuures töödeldava ümarpuidusisendi maht ei ületa 10 000 m³;
- (39) „muud ebasoodsad ilmastikutingimused“ – ebasoodsad ilmastikutingimused, mis ei vasta punktis 3 esitatud määratlusele;
- (40) „äärepoolseimad piirkonnad“ – aluslepingu artikli 349 esimeses lõigus nimetatud piirkonnad;
- (41) „taimekahjustajad“ – vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031²² artikli 5 lõikele 1 liidu karantiinsete taimekahjustajate loetellu kantud taimekahjustajad, taimekahjustajad, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 30 kohaselt vastu võetud meetmeid, ja kõnealuse määruse artikli 32 lõike 2 kohased kaitstavate piirkondade karantiinsed taimekahjustajad;
- (42) „põllumajandustoodete esmatootmine“ – aluslepingu I lisas loetletud põllundus- ja loomakasvatussaaduste tootmine ilma kõnealuste toodete olemust muutva täiendava töötlemiseta;
- (43) „põllumajandustoodete töötlemine“ – põllumajandustoodete töötlemine, mille puhul töötlemise saadus on samuti põllumajandustoodete, välja arvatud põllumajandusettevõttes toimuv tegevus, mis on vajalik loomse või taimse saaduse ettevalmistamiseks esmamüügiks;
- (44) „põllumajandustoodete töötlemine mittepõllumajandustoodeteks“ – mis tahes põllumajandustoodete töötlemine, mille saadus ei ole hõlmatud aluslepingu I lisaga;
- (45) „tootjarühm või -organisatsioon“ – rühm või organisatsioon, mis on loodud ühel järgmistest eesmärkidest:
- (a) kohandada vastavasse rühma või organisatsiooni kuuluvate tootjate tootmisprotsessi ja toodangut turunõuetele;
 - (b) lasta kaupa ühiselt turule, sealhulgas kaupa müügiks ette valmistada, müüki tsentraliseerida ja hulgiostjaid varustada;
 - (c) töötada välja ühised eeskirjad toodangut käsitleva teabe kohta, esmajoones seoses saagikoristuse ja kättesaadavusega;

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4–104).

- (d) edendada tootjarühma või -organisatsiooni muud tegevust, nagu äri- ja turustusoskuste arendamine ning uuendusprotsesside korraldamine ja hõlbustamine;
- (46) „kaitsealune loom“ – liidu või siseriiklike õigusaktide kohaselt kaitse all olev loom;
- (47) „regionaalabi kaardid“ – liikmesriigi poolt regionaalabi suunistes²³ esitatud tingimuste kohaselt määratletud alade loetelu, mille komisjon on heaks kiitnud;
- (48) „tagasimakstav ettemakse“ – projekti jaoks antav laen, mis makstakse välja ühe või mitme osamaksena ja mille tagasimaksmise tingimused sõltuvad projekti tulemustest;
- (49) „teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioon“ – üksus (nt ülikool või uurimisinstituut, tehnoloogiasirde agentuur, innovatsioonivahendaja, teadusuuringutele pühendunud füüsiline või virtuaalne koostööüksus), mille peamine eesmärk on sõltumatult teostada alusuuringuid, rakendusuuringuid või tootearendust või laialdaselt levitada sellise tegevuse tulemusi õpetamise, avaldamise või teadmussirde kaudu, olenemata selle õiguslikust staatusest (avalik-õiguslik või eraõiguslik) ja rahastamise viisist;
- (50) „Egeuse mere väikesaared“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 229/2013²⁴ artikli 1 lõikes 2 osutatud väikesaared;
- (51) „VKEd“ ehk „mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad“ – ettevõtjad, kes vastavad I lisas sätestatud kriteeriumidele;
- (52) „projekti või tegevusega seotud tööde alustamine“ – kas investeeringuga seotud tegevuse või ehitustööde alustamine või esimene õiguslikult siduv kohustus tellida seadmeid või kasutada teenuseid või muu kohustus, mis muudab projekti või tegevuse pöördumatuks, olenevalt sellest, kumb on varasem; tööde või tegevuse alustamiseks ei peeta maa ostmist ja ettevalmistustöid, näiteks lubade saamist või teostatavusuuringute tegemist;
- (53) „subsideeritud teenused“ – abi vorm, mille puhul abi antakse lõplikule abisaajale kaudselt ja mitterahaliselt ning seda makstakse kõnealuse teenuse osutajale või tegevuse teostajale;
- (54) „materიაalne vara“ – maast, hoonetest ja tootmisrajatistest, masinatest ja seadmetest koosnev vara;
- (55) „tehingukulu“ – kohustuse täitmisega seotud lisakulu, mis ei tulene otseselt kohustuse täitmisest või mida ei lisata otseselt hüvitatavate kulude või saamata jäänud tulude hulka ning mida võib arvutada standardkulu alusel;
- (56) „transmissiivse spongiformse entsefalopaatia (TSE) ja veiste spongiformse entsefalopaatia (BSE) testide kulud“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001²⁵ X lisa C peatüki kohaseks proovivõtmiseks ja laborianalüüsiks vajalike proovide võtmise, transportimise, analüüsimise, säilitamise ja hävitamisega seotud kulud ning testikomplektide kulud;

²³ Regionaalabi suunised (ELT C 153, 29.4.2021, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

- (57) „lühikese raieringiga madalmetsa puud“ – CN-koodi 06 02 9041 alla kuuluvad puuliigid, mille määratlevad liikmesriigid ja mis hõlmavad puittaimi, mitmeaastaseid taimi, pookealuseid või pärast koristamist mulda jäävaid juuremugulaid, mis järgmisel hooajal ajavad uusi võrseid, ning mille maksimaalse raietsükli määravad kindlaks liikmesriigid;
- (58) „raskustes olev ettevõtja“ – ettevõtja, kellel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:
- (a) piiratud vastutusega äriühing (v.a alla kolme aasta eksisteerinud VKE), mis on akumulieeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumulieeritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse tulemuse, mis ületab poolt märgitud aktsiakapitalist. Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab mõiste „piiratud vastutusega äriühing“ eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL²⁶ I lisas nimetatud liiki äriühinguid ning mõiste „osa- või aktsiakapital“ hõlmab asjakohasel juhul võimalikku ülekurssi;
 - (b) äriühing (v.a alla kolme aasta eksisteerinud VKE), kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest ja mis on akumulieeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma arvetel olevast kapitalist. Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „äriühing, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest“ eelkõige direktiivi 2013/34/EL II lisas nimetatud liiki äriühinguid;
 - (c) ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele;
 - (d) ettevõtja on saanud päästmisabi ning ei ole veel laenu tagasi maksnud või garantiid lõpetanud või on saanud ümberkorraldusabi ning tema suhtes kohaldatakse endiselt ümberkorraldamiskava;
 - (e) ettevõtja, kes ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul:
 - i) ettevõtja arvestuslik võla ja omakapitali suhe on olnud suurem kui 7,5 ja
 - ii) ettevõtja EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse on olnud alla 1,0;
- (59) „liidu standard“ – liidu õigusaktides sätestatud kohustuslik standard, millega määratakse kindlaks üksikettevõtjatele kohustuslikud eesmärgid, eelkõige seoses keskkonna, hügieeni ja loomade heaoluga; liidu standarditena ei käsitata selliseid liidu tasandil kehtestatud standardeid või eesmäärke, mis on kohustuslikud liikmesriikidele, kuid mitte üksikutele ettevõtjatele;
- (60) „noor põllumajandustootja“ – määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikli 4 lõike 6 kohane põllumajandustootja.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

Artikkel 3
Teatamiskohustusest vabastamise tingimused

Abikavad, abikavade alusel antav üksikabi ja sihtotstarbeline üksikabi on aluslepingu artikli 107 lõike 2 või lõike 3 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest tingimusel, et kõnealune abi vastab kõikidele käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ja käesoleva määruse III peatükis asjaomase abiliigi kohta sätestatud eritingimustele.

Artikkel 4
Teatamiskünnised

1. Käesolevat määrust ei kohaldata üksikabi suhtes, mille brutotoetusekvivalent ületab järgmisi künniseid:
 - (a) artiklis 13 osutatud abi põllumajanduslike majapidamiste investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega: 500 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - (b) artikli 15 lõikes 4 osutatud abi investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamisega, mille tulemusel ajakohastatakse rajatise või suurendatakse tootmisvõimsust: 500 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - (c) artiklis 16 osutatud abi investeeringuteks, mis on seotud põllumajandustoodete töötlemise ja põllumajandustoodete turustamisega: 7,5 miljonit eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - (d) artiklis 30 osutatud abi investeeringuteks, mis tehakse põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamise eesmärgil: 500 000 eurot ettevõtja ja investeerimisprojekti kohta;
 - (e) artiklis 32 osutatud abi põllumajandus- ja metsandussektori teadus- ja arendustegevuseks: 7,5 miljonit eurot projekti kohta;
 - (f) artiklis 33 osutatud abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks: 7,5 miljonit eurot rajamisprojekti kohta;
 - (g) artiklis 34 osutatud abi agrometsandussüsteemide jaoks: 7,5 miljonit eurot agrometsandussüsteemi rajamise projekti kohta;
 - (h) artiklis 36 osutatud abi investeeringuteks, mida tehakse metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamiseks: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - (i) artiklis 40 osutatud abi metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks: 200 000 eurot ettevõtja ja aasta kohta;
 - (j) artiklis 41 osutatud abi investeeringuteks metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - (k) artiklis 42 osutatud abi investeeringuteks metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse: 7,5 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;

- (l) artiklis 46 osutatud abi investeeringuteks, mida tehakse maapiirkondades põhiteenuste ja küla uuendamise edendamiseks: 10 miljonit eurot investeerimisprojekti kohta;
 - (m) artiklis 50 osutatud abi VKEde kulude katmiseks seoses osalemisega kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on EAFRD raames määratletud LEADERi kohaliku arengu projektidena, või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides: 2 miljonit eurot ettevõtja ja projekti kohta;
 - (n) artiklis 51 osutatud piiratud abisumma VKEdele, kes saavad kasu kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalemisest: 200 000 eurot kogukonna juhitud kohaliku arengu projektile ja 350 000 eurot Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma projektile.
2. Lõikes 1 sätestatud ülemmäärasid ei tohi eirata abikavade või abiprojektide kunstliku osadeks jaotamise teel.

Artikkel 5 *Abi läbipaistvus*

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult läbipaistva abi suhtes.
2. Abi loetakse läbipaistvaks, kui brutotoetusekvivalenti on ilma riskianalüüsi tegemata võimalik eelnevalt täpselt välja arvutada („läbipaistev abi“).
3. Läbipaistvaks abiks loetakse järgmisi abi vorme:
 - (a) toetuste ja intressitoetustena antav abi;
 - (b) laenudena antav abi, kui brutotoetusekvivalent on arvutatud abi andmise ajal kehtinud viitemäära alusel;
 - (c) garantiidena antav abi, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - i) brutotoetusekvivalendi arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on sätestatud komisjoni teatises;
 - ii) enne abi rakendamist on brutotoetusekvivalendi arvutamise meetodika heaks kiidetud, lähtudes garantiisid käsitlevast teatisest, kui meetodikast on teatatud komisjonile vastavalt sel ajal kohaldatavale riigiabi valdkonnas vastuvõetud komisjoni määrusele, ning kui heakskiidetud meetodika käsitleb sõnaselgelt asjaomast garantii liiki ja selle aluseks oleva tehingu liiki käesoleva määruse kohaldamise kontekstis;
 - (d) maksusoodustuste vormis antav abi, kui meetmega on ette nähtud ülemmäär, millega tagatakse, et kohaldatavat künnist ei ületata;
 - (e) tagasimakstavate ettemaksete vormis antav abi, kui tagasimakstava ettemakse nominaalne kogusumma ei ületa käesoleva määruse alusel kohaldatavat künnist või kui enne meetme rakendamist on tagasimakstava ettemakse brutotoetusekvivalendi arvutamise meetodikast komisjonile teatatud ja komisjon on selle heaks kiitnud;
 - (f) abi materiaalse vara turuhinnast madalama hinnaga müügi või rentimise näol, kui vara väärtus on kindlaks määratud kas enne tehingut tehtud sõltumatu

eksperdihindamise või avalikult kättesaadava ja korrapäraselt ajakohastatava üldtunnustatud võrdlusaluse põhjal.

4. Käesoleva määruse kohaldamisel ei loeta läbipaistvaks abiks järgmisi abivorme:
 - (a) kapitalisüstidena antav abi;
 - (b) riskifinantseerimismeetmetena antav abi.

Artikkel 6 *Ergutav mõju*

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult abi suhtes, millel on ergutav mõju.
2. Abil loetakse olevat ergutav mõju, kui abisaaja on asjaomasele liikmesriigile esitanud kirjaliku abitaotluse enne projekti või tegevusega seotud töö algust. Abitaotlus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - (a) ettevõtja nimi ja suurus;
 - (b) projekti või tegevuse kirjeldus, sealhulgas selle algus- ja lõppkuupäev;
 - (c) projekti või tegevuse asukoht;
 - (d) rahastamiskõlblike kulude loetelu;
 - (e) projekti/tegevuse jaoks vajaliku riikliku rahastamise liik (toetus, laen, garantii, tagasimakstav ettemakse vms) ja summa.
3. Suurettevõtjatele antaval sihtotstarbelisel üksikabil loetakse olevat ergutav mõju, kui lisaks lõikes 2 sätestatud tingimuse täitmises veendumisele on liikmesriik enne asjaomase üksikabi andmist kontrollinud, et abisaaja koostatud dokumentatsioon kinnitab, et abi toob kaasa ühe või mitu tulemust järgmistest:
 - (a) abi tulemusel suureneb oluliselt projekti või tegevuse ulatus;
 - (b) abi tulemusel suureneb oluliselt projekti või tegevusega seoses abisaaja poolt kulutatav kogusumma;
 - (c) projekti või tegevuse lõpuleviimine kiireneb oluliselt;
 - (d) investeeringuteks ettenähtud sihtotstarbelise üksikabi puudumisel ei viidaks projekti või tegevust asjaomases maapiirkonnas sellisel kujul ellu või see ei oleks asjaomases maapiirkonnas abi saaja jaoks piisavalt kasumlik.
4. Erandina lõigetest 2 ja 3 loetakse maksusoodustuste vormis meetmetel olevat ergutav mõju, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:
 - (a) meetmega nähakse ette õigus saada abi kooskõlas objektiivsete kriteeriumidega, ilma et liikmesriik saaks täiendavalt oma kaalutusõigust kasutada;
 - (b) meede on vastu võetud ja jõustunud enne projekti või tegevusega seotud töö alustamist, v.a maksumeetme kava järglaskavade puhul juhul, kui tegevus oli juba hõlmatud eelnevate maksusoodustuste kavadega.
5. Erandina lõigetest 2, 3 ja 4 ei pea järgmistel abi liikidel olema ergutavat mõju või neil eeldatakse olevat ergutav mõju:
 - (a) maakorralduse abikavad, kui on täidetud artiklis 14 või artiklis 45 sätestatud tingimused ja kui:

- i) abikavaga nähakse ette õigus saada abi kooskõlas objektiivsete kriteeriumidega, ilma et liikmesriik saaks täiendavalt oma kaalutlusõigust kasutada; ning
 - ii) abikava on vastu võetud ja jõustunud enne, kui abisaaja kannab artikli 14 või artikli 45 kohaseid rahastamiskõlblikke kulusid;
- (b) abi põllumajandussektoris teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks, kui on täidetud artiklis 20 sätestatud tingimused;
 - (c) abi müügiesitustegevuseks väljaannete kujul, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest, kui on täidetud artikli 23 lõike 2 punktis b sätestatud tingimused;
 - (d) abi loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 24 sätestatud tingimused;
 - (e) abi loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 25 sätestatud tingimused;
 - (f) abi hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks, kui on täidetud artikli 26 lõike 1 punktides c, d, e, f ja g sätestatud tingimused;
 - (g) abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 28 sätestatud tingimused;
 - (h) investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, kui on täidetud artiklis 30 sätestatud tingimused;
 - (i) abi loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks, kui on täidetud artiklis 31 sätestatud tingimused;
 - (j) abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris, kui on täidetud artiklis 32 sätestatud tingimused;
 - (k) abi metsakahjustuste kõrvaldamiseks kooskõlas artikli 35 lõike 2 punktiga d, kui on täidetud artiklis 35 sätestatud tingimused;
 - (l) abi metsandussektoris teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks, kui on täidetud artiklis 39 sätestatud tingimused;
 - (m) abi põllumajandustootjate osalemiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavades, kui on täidetud artiklis 49 sätestatud tingimused;
 - (n) abi VKEdele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides ja Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides või saavad neist kasu, kui on täidetud artiklites 50 ja 51 sätestatud asjakohased tingimused.

Artikkel 7

Abi osakaal ja rahastamiskõlblikud kulud

1. Abi osakaalu ja rahastamiskõlblike kulude arvutamisel lähtutakse kõigi kasutatavate arvude puhul summadest, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud. Rahastamiskõlblike kulude tõendamiseks esitatakse dokumentaalsed tõendid, mis on selged, konkreetsed ja ajakohased. Rahastamiskõlblike kulude summade arvutamisel

võib lähtuda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013²⁷ sätestatud lihtsustatud kuluvõimalustest, tingimusel et tegevust rahastatakse vähemalt osaliselt EAFRD kaudu ja et kulukategooria on asjakohase vabastussätte kohaselt rahastamiskõlblik.

2. Käibemaks ei ole rahastamiskõlblik, välja arvatud juhul, kui see ei ole siseriiklike õigusaktide kohaselt tagasi nõutav.
3. Kui abi antakse muus vormis kui toetus, on abisummaks abi brutotoetusekvivalent.
4. Tulevikus makstav abi, sealhulgas mitmes osas makstav abi, diskonteeritakse abi väärtusesse abi andmise aja seisuga. Rahastamiskõlblikud kulud diskonteeritakse nende väärtusesse abi andmise kuupäeva seisuga. Diskonteerimisel kasutatakse intressimäärana abi andmise kuupäeval kohaldatavat diskontomäära.
5. Kui abi antakse maksusoodustuse vormis, siis diskonteeritakse abi osad diskontomäärade alusel, mis on kohaldatavad maksusoodustuse jõustumise eri kuupäevadel.
6. Kui abi antakse tagasimakstavate ettemaksete vormis, mis brutotoetusekvivalendi arvutamise aktsepteeritud meetodika puudumisel on väljendatud protsendina rahastamiskõlblikest kuludest, ja meetmes on ette nähtud, et projekti eduka tulemuse korral, mis on määratletud mõistliku ja kaalutletud hüpoteesi alusel, makstakse ettemaksed tagasi koos intressiga, mille määr on vähemalt võrdne abi andmise kuupäeval kohaldatava diskontomääraga, võib III peatükis sätestatud abi ülemmäärasid suurendada 10 protsendipunkti võrra.

Artikkel 8 *Kumuleerimine*

1. Selleks et teha kindlaks, kas artiklis 4 sätestatud teavitamiskünniseid ning III peatükis sätestatud abi ülemmäärasid ja maksimaalseid abisummasid on järgitud, võetakse arvesse toetatavale tegevusele või projektile või ettevõtjale eraldatava riigiabi kogusummat.
2. Kui koos riigiabi andmisega toimub liidu institutsioonide, asutuste, ühissettevõtjate või muude liidu organite poolt keskselt hallatav liidu rahastamine, mis ei ole otseselt või kaudselt liikmesriigi kontrolli all, võetakse arvesse ainult riigiabi, et määrata kindlaks, kas teatamiskünniseid ja abi ülemmäärasid ning maksimaalseid abisummasid on järgitud, eeldusel et avalikust sektorist saadud toetuse kogusumma, mida antakse samade rahastamiskõlblike kulude katmiseks, ei ületa kõige soodsamat rahastamise määra, mis on sätestatud kohaldatavates liidu õigusnormides.
3. Kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal antavat abi, mis on käesoleva määruse alusel vabastatud aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, võib kumuleerida järgmisega:
 - (a) mis tahes muu riigiabi, kui kõnealused abimeetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kuludega;

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320-469).

- (b) mis tahes muu riigiabi, mis on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate rahastamiskõlblike kuludega, kuid ainult juhul, kui sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata suurimat abi osakaalu või abisummat, mida käesoleva määruse kohaselt kõnealuse abi suhtes kohaldatakse.
4. Abi, mida ei anta kindlaksmääratavate rahastamiskõlblike kulude põhjal ja mis on artiklite 18, 47 ja 51 alusel teatamiskohustusest vabastatud, võib kumuleerida mis tahes muu riigiabiga, mille puhul lähtutakse kindlaksmääratavatest rahastamiskõlblikest kuludest.
- Abi, mida ei anta rahastamiskõlblike kulude põhjal, võib kumuleerida muu riigiabiga, mida ei anta rahastamiskõlblike kulude põhjal, kuni kogurahastamise asjakohase ülemmäärani, mis on iga juhtumi puhul kindlaks määratud käesoleva või mõne muu grupierandi määrusega või komisjoni vastu võetud otsusega.
5. Käesoleva määruse III peatüki 1., 2. ja 3. jao alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi ei tohi kumuleerida samade rahastamiskõlblike kulude katteks tehtavate maksetega, millele on osutatud määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikli 145 lõikes 2 ja artiklis 146, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma käesolevas määruses sätestatud osakaalu või summat.
6. Käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud riigiabi ei tohi kumuleerida samade rahastamiskõlblike kulude katteks antava vähese tähtsusega abiga, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abi osakaal või abisumma III peatükis sätestatud osakaalu või summat.
7. Artikli 14 lõike 3 punktis e osutatud investeeringuteks ettenähtud abi põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks ei tohi kumuleerida abiga, mida antakse käesoleva määruse artiklites 24, 25, 28 ja 31 osutatud materiaalse kahju hüvitamiseks.
8. Käesoleva määruse artiklis 18 osutatud stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele ei tohi kumuleerida määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 77 osutatud abiga põllumajandussektori tootjarühmade ja -organisatsioonide loomiseks.
- Käesoleva määruse artiklis 17 osutatud stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja stardiabi põllumajanduslikuks tegevuseks ei tohi kumuleerida noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetusega ega maapiirkondades ettevõtlusega alustamise toetusega, millele on osutatud määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 75, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületaks abisumma käesolevas määruses sätestatud summat.

Artikkel 9

Avaldamine ja teavitamine

1. Asjaomane liikmesriik tagab, et komisjoni läbipaistvusmoodulis²⁸ või riikliku või piirkondliku tasandi kõikehõlmaval riigiabi veebisaidil avaldatakse järgmine teave:
- (a) artiklis 11 osutatud kokkuvõtlik teave või link sellele teabele;
- (b) iga abimeetme terviktekst, nagu on osutatud artiklis 11, sealhulgas võimalikud muudatused, või link terviktekstile;

²⁸ Riigiabi läbipaistvusmooduli avalik otsing, mis on kättesaadav järgmisel veebisaidil: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=et>

- (c) III lisas osutatud teave iga üksikabi kohta, mis ületab järgmist:
- i) 10 000 eurot põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate abisaajate puhul;
 - ii) 100 000 eurot abisaajate puhul, kes tegelevad põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega või kes tegutsevad metsandussektoris või aluslepingu artikli 42 kohaldamisalast välja jääval tegevusalal.
2. Maksusoodustuse vormis antava abi kavade puhul loetakse need tingimused täidetuks, kui liikmesriigid avaldavad nõutava teabe üksikabi summade kohta järgmistes vahemikes (miljonites eurodes):
- (a) 0,01–0,1 üksnes põllumajandusliku esmatootmise puhul;
 - (b) 0,1–0,5;
 - (c) 0,5–1;
 - (d) 1–2;
 - (e) 2–5;
 - (f) 5–10;
 - (g) 10–30 ning
 - (h) 30 ja enam.
3. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse ja peab olema kättesaadav III lisas sätestatud standardvormis ning selle puhul peab saama kasutada tõhusat otsingu- ja allalaadimisfunktsiooni. Lõikes 2 osutatud teave avaldatakse kuue kuu jooksul alates abi andmise kuupäevast või maksusoodustuse vormis antava abi puhul ühe aasta jooksul alates maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevast ning see peab olema kättesaadav vähemalt 10 aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast.
4. Abikava või sihtotstarbelise abimeetme tervikteksti puhul, millele on viidatud lõikes 1, esitatakse sõnaselge viide käesolevale määrusele, märkides selle pealkirja ja Euroopa Liidu Teatajas avaldamise viite, samuti viide III peatüki erisätetele, mis on kõnealuse abiga seotud, või vajaduse korral viide siseriiklikule õigusele, millega tagatakse käesoleva määruse asjakohaste sätete järgimine. Abikavale või sihtotstarbelisele üksikabile lisatakse selle rakendussätted ja muudatused.
5. Lõikes 1 sätestatud avaldamiskohustusi ei kohaldata abi suhtes, mida antakse Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektidele ja kogukonna juhitud kohaliku arengu projektidele artikli 51 alusel.
6. Komisjon avaldab oma veebisaidil järgmise teabe:
- (a) lõikes 1 osutatud kokkuvõtlik teave;
 - (b) lingid lõikes 2 osutatud kõigi liikmesriikide riigiabi veebisaitidele.

II PEATÜKK MENETLUSNÕUDED

Artikkel 10 *Grupierandi tühistamine*

Kui liikmesriik annab käesoleva määruse alusel abi, ilma et I–III peatükis sätestatud tingimused oleksid täidetud, võib komisjon pärast seda, kui ta on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, võtta vastu otsuse, milles sätestatakse, et kõigist või mõningatest asjaomase liikmesriigi poolt edaspidi vastu võetavatest abimeetmetest, mis muidu vastaksid käesoleva määruse nõuetele, tuleb komisjonile vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3 teatada. Teatatav abi võib piirduda teatavate abiliikidega, teatavatele abisaajatele antava abiga või abiga, mille on vastu võtnud asjaomase liikmesriigi teatavad ametiasutused.

Artikkel 11 *Aruandlus*

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile komisjoni elektroonilise teavitussüsteemi kaudu kokkuvõtliku teabe iga käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta II lisas sätestatud standardvormis koos lingiga, mis võimaldab juurdepääsu abimeetme terviktekstile, sealhulgas selle võimalikele muudatustele, 20 tööpäeva jooksul alates selle jõustumisest.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile elektrooniliselt aastaaruandeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamist, iga täisaasta kohta või aasta osa kohta, mil käesolevat määrust kohaldatakse, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 794/2004 III peatükis.
3. Aastaaruanne peab sisaldama ka teavet järgmise kohta:
 - (a) artiklis 25 osutatud loomataudid või taimekahjustajad;
 - (b) meteoroloogiateave artiklis 24 osutatud loodusõnnetusega võrreldavate ilmastikutingimuste või artiklis 31 osutatud loodusõnnetuse liigi, aja, suhtelise ulatuse ja koha kohta.

Artikkel 12
Järelevalve

Liikmesriigid säilitavad üksikasjalikud andmed koos teabe ja tõendavate dokumentidega, mis on vajalikud selleks, et tõendada kõikide käesolevas määruses sätestatud tingimuste täitmist. Selliseid dokumente säilitatakse 10 aastat alates sihtotstarbelise üksikabi andmise kuupäevast või abikava kohaselt viimase abi andmise kuupäevast. Asjaomane liikmesriik esitab komisjonile 20 tööpäeva jooksul või võimaliku taotluses kindlaksmääratud pikema tähtaja jooksul kogu teabe ja tõendavad dokumendid, mida komisjon peab käesoleva määruse kohaldamise järelevalve jaoks vajalikuks.

III PEATÜKK **ABI LIIGID**

1. JAGU

PÕLLUMAJANDUSLIKU ESMATOOTMISE, PÕLLUMAJANDUSTOODETE TÖÖTLEMISE JA PÕLLUMAJANDUSTOODETE TURUSTAMISEGA TEGELEVATE VKEDE TOETAMISEKS ANTAV ABI

Artikkel 13

*Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud
põllumajandusliku esmootmisega*

1. Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmootmisega, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–21 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeeringu võib teha üks või mitu abisaajat või see võib olla seotud ühe või mitme abisaaja kasutatava materiaalse või immateriaalse varaga.
3. Investeering peab täitma vähemalt üht järgmistest eesmärkidest:
 - (a) põllumajandusliku majapidamise üldise tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse parandamine, eelkõige tootmiskulude vähendamise või tootmise täiustamise ja ümberpaigutamise abil;
 - (b) looduskeskkonna, hügieenitingimuste või loomade heaolu parandamine;
 - (c) põllumajanduse arendamise, kohandamise ja ajakohastamisega seotud taristu loomine ja parandamine, sealhulgas juurdepääs põllumaale, maakorraldus ja -parandus, säästva energiaga varustamine ja energia säästmine, energiatõhusus ning veevarustus ja vee säästmine;
 - (d) loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide, taimekahjustajate või kaitsealuste loomade tõttu kahjustunud tootmispotentsiaali taastamine ning nimetatud sündmustest ja teguritest tingitud kahju ennetamine; kui kahju on seostatav kliimamuutustega, peavad abisaajad asjakohasel juhul lisama taastamise meetmete kliimamuutustega kohanemise meetmed;
 - (e) standardite täitmine, lõike 11 alapunktis f sätestatud tingimustel;

- (f) kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele kaasaaitamine, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja süsinikdioksiidi sidumise edendamise ning säästva energia edendamise kaudu;
 - (g) kestliku arengu ja selliste loodusvarade tõhusa majandamise edendamine nagu vesi, muld ja õhk, sealhulgas kemikaalidest sõltumise vähendamise kaudu;
 - (h) elurikkuse vähenemise peatamisele ja tagasipööramisele kaasaaitamine, ökosüsteemi teenuste edendamine ning elupaikade ja maastike säilitamine.
4. Investeering võib olla seotud põllumajandusettevõttes biokütuste või taastuvenergia tootmisega, kui toodangumaht ei ületa asjaomase põllumajandusettevõtte keskmist aastast kütuse- või energiatarbimist.
- Kui investeering tehakse biokütuse tootmiseks, ei või tootmisrajatiste tootmisvõimsus ületada põllumajandusliku majapidamise keskmist aastast transpordikütuse tarbimist ning toodetud biokütust ei või müüa turul.
5. Kui investeering tehakse põllumajanduslikus majapidamises taastuvatest energiaallikatest soojusenergia ja elektri tootmise, peavad tootmisrajatised täitma ainult abisaaja enda energiavajadust ning nende tootmisvõimsus ei või olla suurem kui põllumajandusliku majapidamise keskmine aastane soojus- ja elektrienergia tarbimine. Elektri müümine võrku on lubatud ainult juhul, kui peetakse kinni keskmise aastase omatarbimise piirmäärast.
6. Kui investeeringu teevad mitu abisaajat omaenda biokütuse- ja energiavajaduse rahuldamiseks, loetakse keskmiseks aastaseks tarbimiseks kõigi abisaajate keskmise aastase tarbimise summat.
7. Investeeringute puhul taastuvenergia taristusse, mis tarbivad või toodavad energiat, tuleb järgida energiatõhususe miinimumnõudeid, kui need on riigi tasandil vastu võetud.
8. Investeeringud rajatistesse, mille esmafunktsioon on elektri tootmine biomassist, on rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui kasutatakse soojusenergia minimaalset protsendimäära, mille kehtestavad liikmesriigid.
9. Liikmesriigid kehtestavad eri liiki rajatiste puhul bioenergia, sh biokütuste tootmiseks kasutatavate teravilja- ja muude tärkliserikaste kultuuride, suhkru- ja õlikultuuride maksimaalse osakaalu piirmäärad. Bioenergiaga seotud investeerimisprojektidele antav abi piirdub bioenergiaga, mis vastab liidu õigusaktides sätestatud kohaldatavatele säästlikkuskriteeriumidele.
10. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL²⁹ kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

Rahastamiskõlblikud kulud

11. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

- (a) kinnisasja ehitamise, soetamise, sealhulgas liisimise või parendamisega seotud kulud, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;
- (b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
- (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
- (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
- (e) lõike 3 punktides f, g ja h osutatud keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide saavutamiseks tehtavate mittetootlike investeeringutega seotud kulud;
- (f) niisutuse puhul üksnes järgmistele tingimustele vastavate investeeringutega seotud kulud:
 - i) komisjonile on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ³⁰ esitatud veemajanduskava kogu ala kohta, kus investeering tehakse, samuti muude alade kohta, kus investeering võib keskkonda mõjutada; kõnealuse direktiivi artikli 11 kohaselt veemajanduskava alusel võetavad ja põllumajandussektori seisukohast olulised meetmed täpsustatakse asjakohases meetmeprogrammis;
 - ii) investeeringu puhul on ette nähtud veearvestid, mis võimaldavad mõõta veekasutust toetatud investeeringu tasandil;
 - iii) investeering olemasoleva niisutusrajatise või niisutustaristu elemendi täiustamisse vastab järgmistele tingimustele:
 - eelnevalt on hindamise tulemusena kindlaks tehtud, et see võimaldab olemasoleva rajatise või taristu tehnilisi parameetreid kajastavat veesäästu;
 - kui investeering mõjutab põhja- või pinnaveekogusid, mille seisund on asjakohases veemajanduskavas vee kogusega seotud põhjustel tunnistatud vähem kui heaks, tuleb saavutada veekasutuse tõhus vähenemine, mis aitab kaasa nende veekogude hea seisundi saavutamisele, nagu on sätestatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõikes 1;
 - iv) liikmesriik kehtestab rahastamiskõlblikkuse tingimustena potentsiaalse veesäästu ja veekasutuse tõhusa vähendamise protsendimäärad, et tagada seadmete kaudu voolava vee hulga tõhus vähenemine võrreldes 2014.–2020. aasta tasemetega ja seega vältida keskkonnaeesmärkide taseme langust:
 - potentsiaalse veesäästu määr on vähemalt 5 %, kui olemasoleva rajatise või taristu tehnilised parameetrid juba tagavad suure

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

tõhususe, ja vähemalt 25 %, kui senine tõhusus (enne investeeringut) on väike ja/või kui investeering tehakse piirkonnas, kus vee säästmine on vee hea seisundi saavutamiseks kõige vajalikum;

- veekasutus väheneb vähemalt 50 %;
- Veesääst peab kajastama direktiivi 2000/60/EÜ kohastes veemajanduskavades esile toodud vajadusi;

v) investeeringuteks taaskasutusvee kasutamisse alternatiivse veevarustusena võib abi anda üksnes juhul, kui sellise veega varustamine ja selle kasutamine on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/741³¹;

(g) loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, loomataudide, taimekahjustajate või kaitsealuste loomade tõttu kahjustunud põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks tehtavate investeeringute korral võivad rahastamiskõlblikud kulud hõlmata kulusid, mida kantakse põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks enne nende nähtuste esinemist valitsenud tasemeni;

(h) loodusõnnetustest, loodusõnnetustega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomataudidest, taimekahjustajatest või kaitsealustest loomadest tingitud kahju ennetamiseks tehtavate investeeringute korral võivad rahastamiskõlblikud kulud hõlmata konkreetsete ennetusmeetmete kulusid.

12. Liisingulepingutega seotud kulusid (välja arvatud lõike 11 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ei loeta rahastamiskõlblikeks kuludeks.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.

13. Niisutusega seoses annavad abi üksnes liikmesriigid, kes tagavad valglapiirkonnas, kus investeering tehakse, eri veekasutusviiside piisava panuse põllumajandussektori veeteenuste kulude katmisse kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 9 lõike 1 esimese taandega, võttes vajaduse korral arvesse kulude katmise sotsiaalsed, keskkonnavalast ja majanduslikku mõju ning asjaomase piirkonna või asjaomaste piirkondade geograafilisi ja kliimatingimusi.

14. Abi ei anta järgmisteks eesmärkideks:

- (a) toetusõiguste ostmine;
- (b) üheaastaste taimede ostmine ja istutamine, välja arvatud abi lõike 11 punktis g osutatud kulude katmiseks;
- (c) kuivendustööd;
- (d) kariloomade ostmine, välja arvatud abi lõike 11 punktis g osutatud kulude katmiseks.

15. Välja arvatud investeeringud loomataudide või taimekahjustajate poolt kahjustatud põllumajandusliku tootmispotentsiaali taastamiseks, ei piirata abi andmist konkreetsete põllumajandustoodetega ning seega peab abi olema kättesaadav kas kõigile põllumajandusliku esmatootmise sektoritele või kogu taimekasvatusektorile

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/741, mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

või kogu loomakasvatusektorile. Liikmesriik võib siiski jätta teatavad tooted abikavast välja liigse tootmisvõimsuse tõttu siseturul või turustamisvõimaluste puudumise tõttu.

16. Lõikes 1 osutatud abi ei anta, kui see on vastuolus määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud keeldude või piirangutega, isegi kui nende keeldude ja piirangute puhul on osutatud üksnes kõnealuses määruses sätestatud liidu toetusele.

Abi osakaal

17. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest.
18. Abi osakaalu võib suurendada kuni 80 %ni järgmiste investeeringute puhul:
- (a) investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud lõike 3 punktides f, g ja h, või loomade heaoluga;
 - (b) noorte põllumajandustootjate investeeringud;
 - (c) äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavad investeeringud.
19. Väikeste põllumajandusettevõtete investeeringute puhul võib lõikes 17 ja lõike 18 punktis c osutatud abi osakaalu suurendada kuni 85 %ni.
20. Abi osakaalu võib suurendada kuni 100 %ni järgmiste investeeringute puhul:
- (a) mittetootlikud investeeringud, mis on seotud ühe või mitme konkreetse keskkonna- ja kliimaeesmärgiga, millele on osutatud lõike 3 punktides f, g ja h;
 - (b) lõike 3 alapunktis d osutatud investeeringud tootmispotentsiaali taastamiseks ning investeeringud, mis on seotud loodusõnnetuste, erakorraliste sündmuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste või kaitsealuste loomade tekitatava kahju ennetamise ja riskide maandamisega.
21. Lõike 11 punkti f kohase niisutamiseks antava abi osakaal on piiratud ühe või mitme määraga, mis ei ületa:
- (a) 80 % punkti lõike 11 alapunkti f kolmanda lõigu kohase põllumajandusettevõttes niisutamiseks tehtava investeeringu rahastamiskõlblikest kuludest;
 - (b) 100 % rahastamiskõlblikest kuludest investeeringu puhul, mis tehakse põllumajandusettevõtte välisesse niisutamiseks ette nähtud põllumajandustaristusse;
 - (c) 65 % rahastamiskõlblikest kuludest põllumajandusettevõttes tehtavate muude niisutamisega seotud investeeringute puhul.

Artikkel 14

Abi põllumajandusmaa korralduseks

Põllumajandusmaa korralduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab I peatükis sätestatud tingimustele ning seda antakse üksnes õigus- ja halduskulude, sealhulgas mõõdistamiskulude katmiseks kuni 100 % ulatuses tegelikult kantud kuludest.

Artikkel 15

Abi põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeeringuteks

1. Põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele VKEdele põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeeringuteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–5 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamine toimub avaliku huvi eesmärgil.
Käesoleva artikli alusel abi andmise põhjendamiseks nimetatud avalik huvi peab olema sätestatud asjaomase liikmesriigi asjakohastes õigusnormides.
3. Kui põllumajandusliku tootmishoone ümberpaigutamine seisneb olemasolevate rajatiste demonteerimises, teisaldamises ja taaspüstitamises, võib abi osakaal olla kuni 100 % sellise tegevuse tegelikest kuludest.
4. Kui lisaks lõikes 3 osutatud olemasolevate rajatiste demonteerimisele, teisaldamisele ja taaspüstitamisele kaasneb ümberpaigutamisega nende rajatiste ajakohastamine või tootmisvõimsuse suurenemine, kohaldatakse rajatiste ajakohastamise või tootmisvõimsuse suurenemisega seotud kulude suhtes artikli 13 lõigetes 17–21 osutatud investeeringuteks ettenähtud abi osakaalu.
Käesoleva lõike kohaldamisel ei käsitata ajakohastamisena olemasoleva hoone või rajatise asendamist uue ajakohastatud hoone või rajatisega ilma tootmise iseloomu või kasutatavat tehnoloogiat põhjalikult muutmata.
5. Kui ümber paigutatakse maa-asula läheduses toimuv tegevus, et parandada asula elukvaliteeti ja keskkonnategevuse tulemuslikkust, võib abi ülemmäär olla kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 16

Abi põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringuteks

1. Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeeringuteks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeering tehakse põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega seotud materiaalsesse või immateriaalsesse varasse, nagu on määratletud artikli 2 punktides 43 ja 33.
3. Käesoleva artikli alusel ei või anda abi toidukultuuripõhiste biokütuste tootmisega seotud investeeringuteks.
4. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.
5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;

- (b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
 - (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine.
6. Liisingulepingutega seotud kulusid (välja arvatud lõike 5 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud, ei loeta rahastamiskõlblikeks kuludeks.
- Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.
7. Abi ei anta kehtivatele liidu standarditele vastavuse tagamiseks vajalike investeeringute jaoks.
8. Lõikes 1 osutatud abi ei anta, kui see on vastuolus määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud keeldude või piirangutega, isegi kui nende keeldude ja piirangute puhul on osutatud üksnes kõnealuses määruses sätestatud liidu toetusele.
9. Abi osakaal ei tohi ületada 65 %. Äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavate investeeringute puhul võib abi osakaalu suurendada kuni 80 %ni.

Artikkel 17

Stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja stardiabi põllumajanduslikuks tegevuseks

1. Stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja abi põllumajandusliku tegevusega alustamiseks on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–7 ja I peatükis sätestatud tingimustele. Seda antakse artikli 2 punktis 60 määratletud noortele põllumajandustootjatele.
2. Käesolevat artiklit kohaldatakse maapiirkondades põllumajandusliku ettevõtlusega alustamise ja põllumajanduslike majapidamiste sissetulekute mitmekesistamise suhtes muu põllumajandusliku tegevusega.
3. Abi antakse ainult mikro- ja väikeettevõtjatele.
4. Kui abi antakse noorele põllumajandustootjale, kes loob põllumajandusliku majapidamise juriidilise isiku vormis, siis peab noorel põllumajandustootjal olema selle juriidilise isiku juhtimist, tulusid ja finantsriske käsitlevate otsuste üle tegelik ja püsiv kontroll. Kui mitu füüsilist isikut, sh isikud, kes ei ole noored põllumajandustootjad, osalevad juriidilise isiku kapitalis või juhtimises, peab noor põllumajandustootja olema võimeline teostama sellist tegelikku ja püsivat kontrolli kas üksi või koos teiste isikutega. Kui juriidilist isikut kontrollib üksi või koos teiste

isikutega mõni teine juriidiline isik, kohaldatakse kõnealuseid nõudeid mis tahes füüsilise isiku suhtes, kes sellist teist juriidilist isikut kontrollib³².

5. Abi andmise tingimuseks on asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele äriplaani esitamine.
6. Kui noorel põllumajandustootjal ei ole piisavaid ametialaseid oskusi ja pädevusi, et vastata noore põllumajandustootja määratlusele, on tal siiski õigus saada noortele põllumajandustootjatele mõeldud abi tingimusel, et ta kohustub omandama need oskused ja pädevused 36 kuu jooksul alates abi andmise otsuse vastuvõtmise kuupäevast. See kohustus peab kajastuma äriplaanis.
7. Abi antakse ühekordse maksena ja selle maksimaalne summa on 100 000 eurot noore põllumajandustootja või põllumajandusliku ettevõtlusega alustamise või põllumajandusliku majapidamise kohta.

Artikkel 18

Stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele

1. Tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–10 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi võivad saada ainult tootjarühmad või -organisatsioonid, mida asjaomase liikmesriigi pädev asutus on esitanud äriplaani alusel ametlikult tunnustanud.
3. Abi võib anda tingimusel, et asjaomane liikmesriik kohustub kontrollima, kas lõikes 2 osutatud äriplaani eesmärgid on saavutatud viie aasta jooksul alates tootjarühma või -organisatsiooni ametliku tunnustamise kuupäevast.
4. Liikmesriigid kohandavad käesoleva artikli kohaselt teatamiskohustusest vabastatud abi, et võtta arvesse võimalikke põllumajandustoodete turu ühist korraldust reguleerivates õigusaktides tehtud muudatusi.
5. Tootjarühma või -organisatsiooni raames sõlmitud kokkulepped, tehtud otsused ja muu tegevus peavad olema kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artiklite 206–210a kohaselt kohaldatavate konkurentsieskirjadega.
6. Abi ei anta:
 - (a) tootmisorganisatsioonidele, üksustele või asutustele, nagu äriühingud või ühistud, mille eesmärk on ühe või mitme põllumajandusliku majapidamise haldamine ning mis seetõttu on käsitatavad üksiktootjatena;
 - (b) muudele põllumajanduslikele ühendustele, mis täidavad selliseid ülesandeid nagu vastastikune abi, asendusteenused ja oma liikmete põllumajanduslike majapidamiste haldamine, ilma et nad oleksid kaasatud toodangu ühisesse turunõuetele kohandamisse;

³² Kontrolli mõiste puhul kohaldatakse analoogia põhjal komisjoni konsolideeritud pädevuseteatise (mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle) II peatüki punkti 1 (ELT C 95, 16.4.2008, lk 1-48).

- (c) tootjarühmadele, -organisatsioonidele või -ühendustele, mille eesmärgid ei ole kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 1 punktiga c, artikli 152 lõikega 3 ja artikliga 156.
7. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- (a) sobivate ruumide rentimise kulud;
 - (b) kontoriinventari soetamine;
 - (c) haldustöötajate kulud;
 - (d) üldkulud ning õigus- ja halduskulud;
 - (e) arvuti riistvara soetamine ning tarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või kasutustasud.
- Ruumide soetamisel piirduvad rahastamiskõlblikud kulud turuhindadele vastavate rendikuludega.
8. Abi makstakse kindlasummaliste iga-aastaste osadena esimese viie aasta jooksul alates kuupäevast, mil pädev asutus tootjarühma või -organisatsiooni lõikes 2 osutatud äriplaani alusel ametlikult tunnustas.
- Liikmesriigid maksavad viimase osa välja alles pärast seda, kui on kontrollinud, kas kõnealune äriplan on nõuetekohaselt rakendatud.
9. Abi ülemmäär on 10 % tootjarühma või -organisatsiooni aastasest turustatud toodangust.
10. Maksimaalne abisumma on 100 000 eurot. Abi peab olema vähenev.

Artikkel 19

Abi põllumajandustoodete tootjate osalemiseks kvaliteedikavades

1. Järgmised põllumajandustoodete tootjatele ja nende rühmadele antava abi liigid on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest:
- (a) kvaliteedikavaga liitumiseks antav abi, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–6 ja I peatükis sätestatud tingimustele;
 - (b) abi kvaliteedikavadega seotud ja liidu või siseriiklike õigusaktide kohaselt pädevate asutuste poolt või nimel rakendatavate kohustuslike kontrollimeetmete kulude katmiseks, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 3, 5, 6 ja 7 ning I peatükis sätestatud tingimustele;
 - (c) abi turu-uuringute, tootekontseptsioonide ja -kavandite väljatöötamise ning kvaliteedikavade tunnustamise taotluste ettevalmistamisega seotud kulude katmiseks, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 6, 7 ja 8 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Lõikes 1 osutatud abi antakse seoses järgmiste kvaliteedikavadega:
- (a) kvaliteedikavad, mis on kehtestatud järgmiste õigusnormide alusel:
 - i) veini puhul määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise I peatüki 2. jagu;
 - ii) määrus (EL) nr 1151/2012;

- iii) nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007³³;
 - iv) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/787³⁴;
 - v) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 251/2014³⁵;
- (b) põllumajandustoodete kvaliteedikavad, sealhulgas põllumajandusettevõtete sertifitseerimiskavad, mille puhul liikmesriigid on kinnitanud vastavust järgmistele tingimustele:
- i) kvaliteedikava alusel toodetud lõpptoote eripära peab tulenema selgetest kohustustest tagada üks järgmistest:
 - toote eripärasead tunnused;
 - eripärasead kasvatus- või tootmismeetodid;
 - lõpptoote kvaliteet, mis on inimeste, loomade või taimede tervise, loomade heaolu või keskkonnakaitse seisukohast oluliselt parem kui see, mida nõutakse kaubanduslike kaubastandarditega;
 - ii) kvaliteedikava peab olema avatud kõigile tootjatele;
 - iii) kvaliteedikava peab sisaldama siduvaid lõpptoodete spetsifikatsioone ja nendele spetsifikatsioonidele vastavust peab kontrollima avaliku sektori asutus või sõltumatu kontrolliasutus;
 - iv) kvaliteedikava peab olema läbipaistev ja tagama põllumajandustoodete täieliku jälgitavuse;
- (c) põllumajandustoodete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemid, mille kohta asjaomased liikmesriigid kinnitavad, et need vastavad nõuetele, mis on sätestatud komisjoni teatises „ELi suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“³⁶.
3. Lõike 1 punktis a osutatud abi antakse põllumajandustoodete tootjatele iga-aastase stimuleeriva maksena, mille suurus määratakse kindlaks vastavalt kvaliteedikavas osalemisest tulenevate püsikulude tasemele.
 4. Lõike 1 punktides a ja b osutatud abi ei anta abisaaja enda tehtavate kontrollide kulude katmiseks ega juhul, kui liidu õigusaktidega on ette nähtud, et kontrolli kulud peavad kandma põllumajandustoodete tootjad ja tootjarühmad, ilma tasude tegelikku taset täpsustamata.
 5. Lõike 1 punktis a osutatud abi antakse maksimaalselt seitsme aasta jooksul.

³³ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähistega kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008 (ELT L 130, 17.5.2019, lk 1).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinipõlvade määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 1601/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 84, 20.3.2014, lk 14).

³⁶ Komisjoni teatis „ELi suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“ (ELT C 341, 16.12.2010, lk 5).

6. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.
7. Lõike 1 punktides b ja c osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele.
Abi makstakse kontrollimeetmete eest vastutavale asutusele, uuringuteenuse osutajale või konsultatsiooniteenuse osutajale.
8. Lõike 1 punktides b ja c osutatud abi ülemmäär on 100 % tegelikult kantud kuludest.

Artikkel 20

Abi teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks

1. Teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–8 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab kutseõpet ja oskuste omandamise meetmeid, koolituskursusi, õpikodasid ja juhendamist, tutvustustegevust ja teavitustegevust.
Abi võib hõlmata ka põllumajandusettevõtete juhtide lühiajalisi vastastikuseid vahetusi ja põllumajandusettevõtete külastamist.
Tutvustustegevuseks antav abi võib hõlmata asjaomaseid investeerimiskulusid.
3. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kutseõppe, oskuste omandamise, sealhulgas koolituskursuste, töötubade ja juhendamise, tutvustustegevuse või teavitustegevuse korraldamise kulud;
 - (b) osalejate reisi- ja majutuskulud ning päevarahad;
 - (c) osalejate äraoleku ajal asendusteenuste osutamise kulud;
 - (d) investeeringutega seotud näidisprojektide puhul:
 - i) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest;
 - ii) masinate ja seadmete ostmise või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - iii) punktides i ja ii osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide i ja ii kohaseid kulusid ei kanta;
 - iv) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine.
4. Lõike 3 punktis d osutatud kulud on rahastamiskõlblikud üksnes näidisprojektiga seoses ja näidisprojekti kestuse ajal kantud ulatuses.
Rahastamiskõlblikuks peetakse vaid amortisatsioonikulu, mis vastab näidisprojekti kestusele ja mis arvutatakse üldtunnustatud arvestustava kohaselt.
5. Lõike 3 punktides (a) ja c osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele.

Abi lõike 3 punktis c osutatud asendusteenuste kulude katmiseks võib maksta otse asendusteenuste osutajale.

6. Teadmiste vahetamist ja teavitustegevust korraldavatel asutustel peab olema nende ülesannete täitmiseks vajalik suutlikkus töötajate kvalifikatsiooni ja korrapärase koolituse näol.

Lõikes 2 osutatud tegevust võivad viia läbi tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suurusest.

7. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.

Kui lõikes 2 osutatud tegevust viivad läbi tootjarühmad või -organisatsioonid, ei või selles tegevuses osalemise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.

Mitteliikmete osamaksud asjaomase tootjarühma või -organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma lõikes 2 osutatud tegevuse läbiviimise kuludega.

8. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Lõike 3 punktis (d) osutatud näidisprojektide puhul on maksimaalne abisumma kolme eelarveaasta jooksul 100 000 eurot.

Artikkel 21

Abi nõustamisteenuste kasutamiseks

1. Nõustamisteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab olema kavandatud nii, et võimaldada põllumajandussektoris tegutsevatel ettevõtjatel ja noortel põllumajandustootjatel nõustamisteenuste kasutamisest kasu saada.
3. Nõustamine peab olema seotud vähemalt ühe määruuse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 6 osutatud erieesmärgiga ja hõlmama vähemalt ühte järgmistest:
 - (a) kõik nõuded, tingimused ja halduskohustused, mida kohaldatakse põllumajandustootjate ja teiste ÜPP strateegiakavas ette nähtud toetusesaajate suhtes, sealhulgas tingimuslikkuse nõuded ja standardid ning sekkumiste tingimused, samuti teave ÜPP strateegiakava kohaste rahastamisvahendite ja äriplaanide kohta;
 - (b) nõuded, mille liikmesriigid on kehtestanud direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2009/147/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ,³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2284,³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031,³⁹

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429,⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009⁴¹ artikli 55 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ⁴² rakendamiseks;

- (c) teatistes „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“⁴³ osutatud põllumajandustavad antimikroobikumiresistentsuse tekkimise vältimiseks;
 - (d) riskijuhtimine;
 - (e) innovatsioonitoetus, eelkõige Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektide ettevalmistamiseks ja rakendamiseks;
 - (f) digitehnoloogia põllumajanduses, nagu on osutatud määruse XXX [strateegiakava määrus] artikli 114 punktis b;
 - (g) toitainete kestlik majandamine, sealhulgas kestliku põllumajanduse toitainete kalkuleerimise rakenduse kasutamine hiljemalt alates 2024. aastast, nagu on osutatud määruse XXX [strateegiakava määrus] artikli 13 lõikes 4;
 - (h) töötingimused ja töandja kohustused, samuti töotervishoid ja tööohutus ning sotsiaaltoetused põllumajandustootmise kogukondades.
4. Nõustamine võib lõikes 3 osutatud teemade kõrval hõlmata ka muid küsimusi, mis on seotud põllumajandusliku majapidamise majandus- ja keskkonnategevuse tulemuslikkusega, sealhulgas konkurentsivõime aspekte. See võib hõlmata nõustamist lühikeste tarneahelate väljaarendamise, mahepõllumajanduse ja loomakasvatusega seotud tervishoiuküsimuste alal.
5. Abi antakse subsideeritud teenusena.
6. Nõustamisteenuse osutamiseks valitud asutustel peavad olema asjakohased ressursid korrapäraselt koolitatud ja kvalifitseeritud personali ning nõustamiskogemuse ja usaldusväärsuse näol valdkondades, milles nad nõustavad.
- Nõustamisteenust võivad osutada tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suurusest.
- Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuse osutaja on erapooletu ega oma huvide konflikti.
7. Abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.

määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁴³ „Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks“ (COM(2017) 339 final).

Kui nõustamisteenuseid osutavad tootjarühmad või -organisatsioonid, ei või nõustamisteenuse kasutamise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.

Mitteliikmete osamaksud asjaomase rühma või organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma nõustamisteenuse osutamise kuludega.

8. Nõustamisteenuse puhul, mida teenusepakkuja osutab ühele põllumajandusliku esmatootmisega tegelevale abisaajale, on abi ülemmäär 100 % rahastamiskõlblikest kuludest ja maksimaalne abisumma on kolme aasta jooksul 25 000 eurot (välja arvatud lõike 4 kohased kulud).
9. Nõustamisteenuse puhul, mida teenusepakkuja osutab ühele põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega tegelevale abisaajale, on abi ülemmäär 100 % rahastamiskõlblikest kuludest ja maksimaalne abisumma on kolme aasta jooksul 200 000 eurot (välja arvatud lõike 4 kohased kulud).

Artikkel 22

Abi põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks

1. Põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–5 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse põllumajandustootja, põllumajandusliku majapidamise liikmeks oleva füüsilise isiku või põllumajandustöötaja haiguse (sh lapse haiguse), puhkuse, rasedus- ja sünnituspuhkuse, vanemapuhkuse või kohustusliku sõjaväeteenistuse ajal või surma korral tema asendamise tegelike kulude katmiseks.
3. Asendamise kogukestus piirdub kolme kuuga abisaaja kohta aastas, välja arvatud rasedus- ja sünnituspuhkuse ning vanemapuhkuse ajal asendamise ja kohustusliku sõjaväeteenistuse ajal asendamise puhul. Rasedus- ja sünnituspuhkuse ning vanemapuhkuse puhul piirdub asendamise kestus iga juhtumi korral kuue kuuga. Kohustusliku sõjaväeteenistuse puhul piirdub asendamise kestus teenistuse kestusega.
4. Abi antakse subsideeritud teenusena.

Asendusteenuseid võivad põllumajandusettevõtetes osutada tootjarühmad ja -organisatsioonid, olenemata nende suurusest. Sellisel juhul ei või teenuse kasutamise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist.
5. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % tegelikest kuludest.

Artikkel 23

Abi põllumajandustoodete müügi edendamiseks

1. Põllumajandustoodete müügi edendamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–8 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab järgmisi kulusid:
 - (a) konkursside, messide ja näituste korraldamine ja neil osalemine;

- (b) väljaanded, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest.
3. Lõike 2 punktis (b) osutatud väljaannetes ei ole lubatud viidata ühelegi konkreetsele ettevõtjale, kaubamärgile ega päritolule.

Esimest lõiku ei kohaldata siiski selliste põllumajandustoodete päritolule viitamise suhtes, mis on hõlmatud:

- (a) artikli 19 lõike 2 punktis a osutatud kvaliteedikavadega, tingimusel et viide esitatakse täpselt liidus kaitstud kujul;
- (b) artikli 19 lõike 2 punktides b ja c osutatud kvaliteedikavadega, tingimusel et viitamine on sõnumis teisejärguline.
4. Abi hõlmab järgmisi konkursside, messide ja näituste korraldamise ja nendel osalemise rahastamiskõlblikke kulusid:
- (a) osalustasud;
- (b) reisikulud ning müügiedendustegevusega hõlmatud loomade ja toodete transportimise kulud;
- (c) ürituse toimumisest teatavate väljaannete ja veebisaitide kulud;
- (d) näituseruumide ja -bokside rent ning nende montaaži ja demontaažiga seotud kulud;
- (e) sümboolsed auhinnad väärtusega kuni 1 000 eurot ühe auhinna ja konkursi võitja kohta.
5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid, mis on seotud väljaannetega, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust põllumajandustoodetest:
- (a) trüki- ja elektroonilises meedias, veebisaitidel, raadios ja televisioonis selliste materjalide avaldamise kulud, mille eesmärk on anda faktilist teavet teatavast piirkonnast pärit või teatavat põllumajandustoodet tootvate abisaajate kohta, tingimusel et kõnealune teave on neutraalne ja et kõikidel asjaomastel abisaajatel on võrdsed võimalused enda tutvustamiseks;
- (b) kulud, mis on seotud teaduslikult põhjendatud teadmiste ja faktilise teabe levitamisega järgmise kohta:
- i) artikli 19 lõikes 2 osutatud kvaliteedikavad, mis on avatud teistest liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest pärit põllumajandustoodetele;
- ii) üldised põllumajandustooted, nende toitumisalane kasulikkus ja soovituslik kasutusviis.

6. Abi antakse:

- (a) mitterahalise abina; või
- (b) abisaaja tegelike kulude hüvitamisena.

Mitterahalist abi antakse subsideeritud teenusena.

Müügiedendustegevust võivad korraldada tootjarühmad või muud organisatsioonid, olenemata nende suuruselt.

Lõike 4 punktis e osutatud sümboolsete auhindade jaoks antav abi makstakse müügiedendustegevuse korraldajale välja üksnes juhul, kui auhind on tegelikult välja antud ja kui esitatakse tõend auhinna väljaandmise kohta.

7. Müügiesendustegevuseks antav abi peab olema objektiivselt määratletud tingimuste alusel kättesaadav kõigile asjaomase piirkonna toetusõiguslikele ettevõtjatele.
Kui müügiesendustegevust korraldavad tootjarühmad ja -organisatsioonid, ei või osalemise tingimuseks seada sellise rühma või organisatsiooni liikmeks olemist. Mitteliikmete osamaksud asjaomase tootjarühma või -organisatsiooni halduskulude katmiseks peavad piirduma müügiesendustegevuse korraldamise kuludega.
8. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 24

Abi loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks

1. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–10 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse järgmistel tingimustel:
 - (a) abi makstakse juhul, kui liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnistanud sündmuse loodusõnnetusega võrreldavateks ebasoodsateks ilmastikutingimusteks, ja
 - (b) kui loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste ja ettevõtja kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.
3. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.
Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
4. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimustega seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul pärast loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise kuupäeva.
5. Rahastamiskõlblikud kulud seisnevad loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste otsesel tagajärjel kantud kahjus, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.
6. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kantud kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi. Abi võib olla seotud järgmisega:
 - (a) põllumajandustoodangu ja tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jäänud tulu, millele on osutatud lõikes 7;
 - (b) lõikes 8 osutatud materiaalne kahju.
7. Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
 - (a) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemise aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud põllumajandustoodangu koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis

lahutada

- (b) loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud kolmeaastase perioodi põllumajandustoodangu keskmise aastakoguse või loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemisele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.

Saamata jäänud tulu võib arvutada kas põllumajandusettevõtte aastatoodangu või põllukultuuride või kariloomade tasandil.

Saamata jäänud tulu summale võib liita muud kulud, mida abisaaja on loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kandnud.

Saamata jäänud tulu summat vähendatakse kulude võrra, mida ei kantud loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu.

Abisaaja põllumajandustoodangu arvutamiseks võib kasutada indekseid, eeldusel et kasutatav arvutusmeetod võimaldab kindlaks määrata abisaaja tegeliku kahju kõnealusel aastal.

8. Loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste poolt sellisele varale nagu põllumajanduslikud tootmishooned, seadmed ja masinad, varud ja tootmisvahendid põhjustatud materiaalse kahju arvutamisel võetakse aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist.

See ei tohi ületada remondikulusid ega õnnetuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste esinemist.

Kui abisaajal saamata jäänud tulu, millele on osutatud lõikes 7, arvutatakse põllukultuuride või kariloomade alusel, võetakse arvesse ainult kõnealuste põllukultuuride või kariloomadega seotud materiaalsed kahju.

9. Abi vähendatakse 50 % abisaajate puhul, kes ei ole sõlminud kindlustuslepingut, mis katab vähemalt 50 % nende keskmisest aastatoodangust või toodanguga seotud tulust ning asjaomasel liikmesriigis või piirkonnas statistiliselt kõige sagedasemad kindlustatavad ilmastikuriskid.
10. Abi ja võimalikud muud kahju hüvitamiseks saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside kohased maksed, ei tohi ületada 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladel võib abi osakaalu suurendada 90 %ni.

Artikkel 25

Abi loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks

1. Loomataudide või taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks antav abi ning loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–15 ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi antakse järgmistel tingimustel:
- (a) seda makstakse üksnes seoses loomataudide või taimekahjustajatega, mille kohta on olemas liidu või siseriiklikud õigusnormid, mis on kehtestatud seaduse, määruse või haldusaktiga; ning
 - (b) seda antakse järgmiste meetmete raames:
 - i) asjaomase loomataudi või taimekahjustaja leviku ennetamiseks, tõrjeks või likvideerimiseks ette nähtud programm liidu, riigi või piirkonna tasandil või
 - ii) pädeva asutuse kehtestatud erakorralised meetmed või
 - iii) määruse (EL) 2016/2031 artikli 17 ning artikli 28 lõigete 1 ja 2 kohaselt rakendatavad meetmed taimekahjustaja likvideerimiseks või selle leviku piiramiseks;
 - iv) määruse (EL) 2016/429 kohaselt rakendatavad meetmed loomataudide ennetamiseks, tõrjeks ja likvideerimiseks.
- Punktis b osutatud programm ja meetmed peavad sisaldama asjaomaste ennetus-, tõrje- ja likvideerimismeetmete kirjeldust.
3. Loomataudide puhul antakse abi seoses loomataudidega, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL) 2016/429, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/690 III lisas või Maailma Loomatervise Organisatsiooni koostatud maismaaloomade tervise koodeksi loomataudide, nakkuste ja levikupuhangute loetelus.
4. Muude kui lõikes 3 osutatud loomataudide või taimekahjustajatega seotud abi antakse järgmistel tingimustel:
- (a) loomataud või taimekahjustaja on tekitanud põllumajandustootjatele tõsist kahju, mis ületab künnise, milleks on vähemalt 30 % põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust või -tulust eelneva kolmeaastase perioodi jooksul või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmisest, mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja, ning
 - (b) abisaajad on sõlminud kindlustuslepingu, kui vastavat kindlustust pakutakse, või teevad sissemakseid liikmesriigis akrediteeritud ühisfondi, millega kaetakse vähemalt 50 % nende keskmisest aastatoodangust või toodanguga seotud tulust ning asjaomasel liikmesriigis või piirkonnas statistiliselt kõige sagedasemad loomataudid või taimekahjustajad, mille jaoks pakutakse kindlustuskaitset või akrediteeritud ühisfondi toetust.
5. Abi ei anta seoses meetmetega, mille kulud peab liidu õigusaktide kohaselt kandma abisaaja, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete kulud kaetakse täielikult abisaajatelt nõutavate kohustuslike maksudega.
6. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.
- Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
7. Loomataudi või taimekahjustajaga seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul pärast loomataudist või taimekahjustajast tingitud kulude või kahju tekkimise kuupäeva.

8. Ennetusmeetmete korral hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- (a) tervisekontrollid;
 - (b) analüüsid, sh *in vitro* diagnostika;
 - (c) testid ja muud kontrollimeetmed, sh transmissiivse spongiformse entsefalopaatia ja veiste spongiformse entsefalopaatia testid;
 - (d) vaktsiinide, ravimite, loomade raviks vajalike ainete ja taimekaitsevahendite ostmise, säilitamine, kasutamine ja jaotamine;
 - (e) loomade tapmine või praakimine või loomsete saaduste ja taimede hävitamine ning põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamine ja desinfitseerimine;
 - (f) bioturvameetmete kehtestamine või täiustamine.
9. Tõrje- ja likvideerimismeetmete korral hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- (a) loomataudide testid ja muud kontrollimeetmed, sh transmissiivse spongiformse entsefalopaatia ja veiste spongiformse entsefalopaatia testid;
 - (b) vaktsiinide, ravimite, loomade raviks vajalike ainete ja taimekaitsevahendite ostmise, säilitamine, kasutamine ja jaotamine;
 - (c) loomade tapmine või praakimine ja hävitamine ning nendega seotud saaduste ja seadmete hävitamine või taimede hävitamine, sealhulgas vaktsineerimise või muude pädeva asutuse korraldusel võetud meetmete tagajärjel surnud loomad või hävinud taimed, ning põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamine ja desinfitseerimine.
10. Loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antava abi puhul arvutatakse hüvitis üksnes järgmise alusel:
- (a) tapetud, praagitud või surnud loomade turuväärtus või hävitatud loomsete saaduste või hävitatud taimede turuväärtus, kui need loomad tapeti või surid või taimed hävitati:
 - i) loomataudi või taimekahjustaja tõttu;
 - ii) lõike 2 punktis b osutatud riikliku programmi või meetme raames;
 - (b) lõike 2 punktis b osutatud riikliku programmi või meetme raames ette nähtud karantiinikohustuste tõttu, loomakarja või kõlviku taastamisel esinenud raskuste tõttu või kohustusliku külvikorra kehtestamise tõttu saamata jäänud tulu;
 - (c) liikmesriigi pädevate asutuste korraldusel hävitatud seadmete asendamise kulud.
- Esimese lõigu punkti a kohaldamisel lähtutakse turuväärtuse kindlaksmääramisel loomade, saaduste ja taimede väärtusest vahetult enne loomataudi või taimekahjustaja kahtluse tekkimist või kinnitamist.
11. Lõike 10 kohaselt arvutatud hüvitist vähendatakse selliste kulude võrra, mis ei ole otseselt tingitud loomataudist või taimekahjustajast ja mida abisaaja oleks igal juhul kandnud.

12. Loomataudide või taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks antav abi piirdub selliste loomataudidest ja taimekahjustajatest tingitud kulude ja kahjuga, mille puhul pädev asutus:
- (a) on ametlikult tunnistanud loomataudi puhangut;
 - (b) on ametlikult tunnistanud taimekahjustaja levikut.
13. Lõigetes 8 ja 9 osutatud rahastamiskõlblike kuludega seotud abi antakse mitterahalise abina ning seda makstakse ennetus-, tõrje- ja likvideerimismeetmete teostajale.
- Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust võib järgmistes sätetes osutatud rahastamiskõlblike kuludega seotud abi anda otse abisaajale tema tegelike kulude hüvitamisena:
- (a) loomataudide või taimekahjustajate puhul lõike 8 punktid d ja e ning lõike 9 punkt b;
 - (b) taimekahjustajate puhul ning põllumajandusliku majapidamise ja seadmete puhastamise ja desinfitseerimise puhul lõike 8 punkt (e) ja lõike 9 punkt (c).
14. Üksikabi ei anta, kui on kindlaks tehtud, et loomataud või taimekahjustajaga saastumine oli põhjustatud tahtlikult või abisaaja hooletusest.
15. Abi ja võimalikud muud abisaaja saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside alusel samade rahastamiskõlblike kulude eest tehtud maksed, nagu on osutatud lõigetes 8, 9 ja 10, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 26

Abi loomakasvatussektorile ja hukkunud loomadega seoses antav abi

1. Järgmine loomakasvatatajatele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–5 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab järgmisi kulusid:
- (a) tõuraamatute loomise ja pidamisega seotud halduskulud;
 - (b) kolmandate isikute poolt või nende nimel tehtavad testid, millega määratakse kindlaks karja geneetiline kvaliteet või tootlikkus, välja arvatud karja omaniku tehtavad kontrollid ja rutiinne piima kvaliteedi kontroll;
 - (c) hukkunud loomade kõrvaldamine;
 - (d) hukkunud loomade hävitamine;
 - (e) kindlustusmaksed, mida põllumajandustootjad teevad kindlustuse eest, mis katab hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud;
 - (f) hukkunud loomade kõrvaldamine ja hävitamine, kui kõnealust abi rahastatakse tasudest või kohustuslikest maksetest, mis on ette nähtud hukkunud loomade hävitamise rahastamiseks, tingimusel et need tasud või maksed piirduvad lihasektoriga ja on otseselt sellele kehtestatud;

- (g) hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud, kui asjaomastel hukkunud loomadel tuleb teha transmissiivse spongiformse entsefalopaatia testid või kui on tegemist artikli 25 lõikes 3 osutatud loomataudi puhanguga.
3. Lõike 2 punktides c, d, e, f ja g osutatud abi võib anda tingimusel, et liikmesriigil on olemas järjepidev seireprogramm, millega tagatakse kõigi hukkunud loomade ohutu kõrvaldamine.
- Käesoleva artikli lõike 2 punktis e osutatud abi kindlustusmaksete jaoks, mida põllumajandustootjad teevad kindlustuse eest, mis katab hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kulud, peab vastama artikli 27 lõikes 2 sätestatud tingimustele.
4. Abi on mitterahaline ja see ei hõlma otsemakseid abisaajatele.
- Lõike 2 punktides c, d, e, f ja g osutatud abi haldamise lihtsustamiseks võib abi maksta ettevõtjatele või isikutele, kes:
- (a) on tegevad loomakasvatuse sektoris tegutsevatele ettevõtjatele järgneval turul ning
 - (b) osutavad hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud teenuseid.
5. Abi osakaal võib olla kuni:
- (a) 70 % lõike 2 punktis b osutatud geneetilise testimise kuludest;
 - (b) 75 % lõike 2 punktides d ja e osutatud hävitamisega seotud kuludest;
 - (c) 100 % lõike 2 punktides a, c, e, f ja g osutatud halduskuludest, kõrvaldamise ja hävitamise kuludest ning kõrvaldamisega seotud kindlustusmaksete kuludest.

Artikkel 27

Abi kindlustusmaksete tasumiseks

1. Kindlustusmaksete tasumiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–6 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi ei tohi:
- (a) takistada kindlustusteenuste siseturu toimimist;
 - (b) piirduda üheainsa kindlustusandja või -grupi pakutava kindlustusega;
 - (c) ning selle tingimuseks ei tohi olla kindlustuslepingu sõlmimine asjaomases liikmesriigis asuva kindlustusandjaga.
3. Kindlustus on ette nähtud kahjude katmiseks, mille on põhjustanud:
- (a) loodusõnnetus;
 - (b) loodusõnnetusega võrreldavad ebasoodsad ilmastikutingimused ja muud ebasoodsad ilmastikutingimused;
 - (c) loomataudid või taimekahjustajad või kaitsealused loomad.
4. Kindlustusega:
- (a) hüvitatakse üksnes lõikes 3 osutatud kahju korvamisega seotud kulud

- (b) ja kindlustuseks ei nõuta ega määratleta tulevase põllumajandusliku toodangu liiki ega kogust.
5. Liikmesriigid võivad sobivaid ülemmäärasid kohaldades piirata kindlustusmakse summat, mille ulatuses võib abi anda.
6. Abi osakaal ei tohi ületada 70 % kindlustusmakse summast.

Artikkel 28

Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks

1. Kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Liikmesriik teeb kindlaks otsese põhjusliku seose kantud kahju ja kaitsealuse looma käitumise vahel.
3. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on. Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
4. Abikava kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul alates kahju põhjustanud sündmuse toimumise kuupäevast.
5. Rahastamiskõlblikud kulud seisnevad kaitsealuste loomade käitumise otsesel tagajärjel kantud kahjus, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.

Kahju võib hõlmata järgmist:

- (a) tapetud loomad või hävitatud taimed: rahastamiskõlblikud kulud põhinevad kaitsealuste loomade poolt tapetud loomade või hävitatud taimede turuväärtusel vahetult enne kahju põhjustanud sündmust;
- (b) kaudsed kulud: vigastatud loomade ravimisega seotud veterinaarabikulud ja kadunud loomade otsimisega seotud tööjõukulud;
- (c) põllumajandusseadmete ja -masinate, põllumajanduslike tootmishoonete ja varudega seotud materiaalne kahju.
- (d) Teise lõigu punkti c kohaldamisel võetakse materiaalse kahju arvutamisel aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne kahju põhjustanud sündmust. See ei tohi ületada remondikulusid ega kahju põhjustanud sündmuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast sündmust.
6. Kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi.
- Seda summat vähendatakse mis tahes kulude võrra, mida ei kantud otseselt kahju põhjustanud sündmuse tagajärjel ja mida abisaaja oleks igal juhul kandnud.
7. Konkurentsimoonutuste ohu vähendamiseks ja riskide minimeerimise stimuleerimiseks nõutakse abisaajatelt teatavaid minimaalseid jõupingutusi. Need jõupingutused väljenduvad ennetavates meetmetes (näiteks võimaluse korral turvatarad või karjakoerad), mis on proportsionaalsed kaitsealuste loomade

põhjustatava kahju riskiga asjaomases piirkonnas, välja arvatud juhul, kui selliste meetmete võtmine ei ole mõistlikult võimalik.

8. Käesoleva artikli kohast abi võib anda kuni 100 % ulatuses rahastamiskõlblikest kuludest.
9. Abi ja võimalikud muud kahju korvamiseks saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside kohased maksed sama kahju eest, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 29

Abi Natura 2000 võrgustikuga seotud ebasoodsate tegurite hüvitamiseks

1. Natura 2000 võrgustikku kuuluva põllumajandusmaaga seotud ebasoodsate tegurite hüvitamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse aastapõhiselt põllumajandusmaa hektari kohta, et hüvitada abisaajatele lisakulud ja saamata jäänud tulu, sealhulgas tehingukulud, mis tulenevad ebasoodsatest teguritest põllumajandusmaal, mida mõjutab otseselt direktiivi 92/43/EMÜ ja direktiivi 2009/147/EÜ rakendamine.
3. Abi makstakse ainult järgmise põllumajandusmaa puhul:
 - (a) Natura 2000 võrgustikku kuuluv põllumajandusmaa;
 - (b) maastikuvormid, mis aitavad kaasa direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisele ja mis ei ületa 5 % Natura 2000 võrgustikku kuuluvatest aladest.
4. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % lõikes 2 osutatud kuludest.

2. JAGU

INVESTEERINGUTEKS ETTENÄHTUD ABI PÕLLUMAJANDUSLIKES MAJAPIDAMISTES ASUVA KULTUURI- JA LOODUSPÄRANDI SÄILITAMISEKS

Artikkel 30

Abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks

1. Investeeringuteks ettenähtud abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks, mida antakse põllumajandusliku esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–5 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse loodusmaastikest ja hoonetest moodustuva kultuuri- ja looduspärandi jaoks, mille asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud kultuuri- või looduspärandiks.
3. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid kultuuri- ja looduspärandi säilitamiseks:
 - (a) investeeringud materiaalsesse varasse;

- (b) kapitaliseeritud tööd.
- 4. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.
- 5. Kapitaliseeritud töödeks antava abi maksimaalne summa on 10 000 eurot aastas.

3. JAGU

ABI PÕLLUMAJANDUSSEKTORIS LOODUSÕNNETUSTE TEKITATUD KAHJU KORVAMISEKS

Artikkel 31

Abi põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks

1. Loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks ettenähtud abikavad on aluslepingu artikli 107 lõike 2 punkti b tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui need vastavad käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse järgmistel tingimustel:
 - (a) abi makstakse üksnes juhul, kui liikmesriigi pädev asutus on ametlikult tunnistanud kõnealuse olukorra loodusõnnetuseks ning
 - (b) loodusõnnetuse ja ettevõtja kantud kahju vahel on otsene põhjuslik seos.
3. Abi makstakse otse asjaomasele ettevõtjale või tootjarühmale või -organisatsioonile, mille liige kõnealune ettevõtja on.

Kui abi makstakse tootjarühmale või -organisatsioonile, ei tohi abisumma ületada summat, mida kõnealusel ettevõtjal on õigus saada.
4. Loodusõnnetusega seotud abikavad kehtestatakse kolme aasta jooksul ja abi makstakse välja nelja aasta jooksul alates loodusõnnetuse toimumise kuupäevast.
5. Rahastamiskõlblikud kulud seisnevad loodusõnnetuse otsesel tagajärjel kantud kahjus, mille suurust hindab avaliku sektori asutus, abi andva asutuse tunnustatud sõltumatu ekspert või kindlustusandja.
6. Loodusõnnetuse tagajärjel kantud kahju suurus arvutatakse välja iga abisaaja kohta eraldi. Kõnealune abi võib olla seotud järgmisega:
 - (a) põllumajandustoodangu ja tootmisvahendite täieliku või osalise hävimise tõttu saamata jäänud tulu, millele on osutatud lõikes 7;
 - (b) lõikes 8 osutatud materiaalne kahju.
7. Saamata jäänud tulu arvutamiseks tuleb
 - (a) loodusõnnetuse aastal või igal järgneval aastal, mida tootmisvahendite täielik või osaline hävimine mõjutab, toodetud põllumajandustoodangu koguse ning samal aastal saadud keskmise müügihinna korrutis lahutada
 - (b) loodusõnnetusele eelnenud kolmeaastase perioodi põllumajandustoodangu keskmise aastakoguse või loodusõnnetusele eelnenud viieaastase perioodi kolme aasta keskmise aastakoguse (mille arvutamisel on jäetud välja kõige suurem ja kõige väiksem näitaja) ja saadud keskmise müügihinna korrutisest.

Sellele summale võib liita abisaaja kantud muud kulud, mis on otseselt seotud loodusõnnetusega.

Kõnealust summat vähendatakse kulude võrra, mida ei kantud loodusõnnetuse tagajärjel.

Abisaaja aastatoodangu arvutamiseks võib kasutada indekseid, eeldusel et kasutatud arvutusmeetod võimaldab kindlaks määrata abisaaja tegeliku kahju kõnealusel aastal.

8. Loodusõnnetuse poolt sellisele varale nagu põllumajanduslikud tootmishooned, seadmed ja masinad, varud ja tootmisvahendid põhjustatud materiaalse kahju arvutamisel võetakse aluseks remondikulud või kahjustatud vara majanduslik väärtus enne loodusõnnetust.

See ei tohi ületada remondikulusid ega õnnetuse tõttu õiglase turuväärtuse vähenemist, s.t vahet vara väärtuste vahel vahetult enne ja vahetult pärast õnnetust.

9. Abi ja võimalikud muud kahju hüvitamiseks saadud maksed, sealhulgas kindlustushüvitised, ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

4. JAGU

ABI TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSEKS PÕLLUMAJANDUS- JA METSANDUSSEKTORIS

Artikkel 32

Abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandus- ja metsandussektoris

1. Põllumajandus- ja metsandussektori ning allsektorite teadus- ja arendusprojektidele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–10 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi saav projekt pakub lõikes 1 osutatud asjaomastele sektoritele või allsektoritele üldist huvi.
3. Enne abi saava projekti alguskuupäeva avaldab projekti ellu viiv teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioon internetis järgmise teabe:
 - (a) abi saava projekti elluviimise fakt;
 - (b) abi saava projekti eesmärgid;
 - (c) abi saava projekti eeldatavate tulemuste avaldamise ligikaudne kuupäev;
 - (d) abi saava projekti eeldatavate tulemuste internetis avaldamise koht;
 - (e) asjaolu, et abi saava projekti tulemused on tasuta kättesaadavad kõigile asjaomastes sektorites või allsektorites tegutsevatele ettevõtjatele.
4. Abi saava projekti tulemused tehakse internetis kättesaadavaks projekti lõppkuupäeval või kuupäeval, mil neid tulemusi käsitlev teave antakse mis tahes konkreetse organisatsiooni liikmetele, olenevalt sellest, kumb on varasem. Tulemused peavad olema internetis kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul alates abi saanud projekti lõppkuupäevast.
5. Abi antakse otse teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioonile.

6. Abi ei hõlma põllumajandus- või metsandustoodete hindadel põhinevaid makseid põllumajandus- või metsandussektoris tegutsevatele ettevõtjatele.
7. Rahastamiskõlblikud kulud on järgmised:
 - (a) personalikulud, mis on seotud teadlaste, tehnikute ja muude tugitöötajatega, sel määral, kui nad tegelevad konkreetse projektiga;
 - (b) vahendite ja seadmete kulud sel määral ja sellise ajavahemiku jooksul, mil neid kasutatakse projekti jaoks; kui vahendeid ja seadmeid ei kasutata projektis kogu nende kasutusea vältel, loetakse rahastamiskõlblikuks vaid amortisatsioonikulusid, mis vastavad projekti kestusele ja on arvatud üldtunnustatud arvestustava kohaselt;
 - (c) hoonete ja maaga seotud kulud sel määral ja sellise ajavahemiku jooksul, mil neid kasutatakse projekti jaoks; hoonete puhul loetakse rahastamiskõlblikuks üksnes amortisatsioonikulusid, mis vastavad projekti kestusele ja on arvatud üldtunnustatud arvestustava kohaselt; maa puhul on rahastamiskõlblikud äritingimustel võõrandamise kulud või tegelikult kantud kapitalikulud;
 - (d) reaalturutingimustel välisallikast ostetud või litsentsitud lepinguliste teadusuuringute, teadmiste ja patentide kulud ning üksnes projekti jaoks kasutatavate nõustamisteenuste ja muude sarnaste teenuste kulud;
 - (e) täiendavad üldkulud ja muud tegevuskulud, sealhulgas materjali, varustuse ja samalaadsete toodete kulud, mida kantakse otseselt projekti tõttu.
8. Kui teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioon tegeleb ka majandustegevusega, tuleb selle majandustegevuse rahastamist, kulusid ja tulusid arvestada eraldi.
9. Ettevõtjatel, kes võivad mõjutada teadus- ja teadmiste levitamise organisatsioone, näiteks aktsionäride või liikmetena, ei tohi olla eelisjuurdepääsu organisatsiooni teaduspotsiaalile ega organisatsiooni saavutatud tulemustele.
10. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

5. JAGU

METSANDUSELE ANTAV ABI

Artikkel 33

Abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks

1. Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–11 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi hõlmab metsa rajamise kulusid ja iga-aastast toetust hektari kohta.

Metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks antav abi võib hõlmata ka investeerimist.
3. Metsastamise ja metsamaa rajamisega seotud investeeringuteks antav abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa

10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmise juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;

- (b) masinate ja seadmete ostmise või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
- (c) punktides a ja b osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide a ja b kohaseid kulusid ei kanta;
- (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
- (e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

Abiga, mida antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis, võib katta muid rahastamiskõlblikke kulusid kui need, millele on osutatud esimeses lõigus, tingimusel et need kulud on asjaomase ÜPP strateegiakava alusel täielikult rahastamiskõlblikud ja et abi rakendatakse pärast seda, kui komisjon on strateegiakava heaks kiitnud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.

- 4. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.
- 5. Rahastamiskõlblikud võivad olla järgmised metsa rajamise kulud:
 - (a) istutus- ja paljundusmaterjali kulud;
 - (b) istutuskulud ja istutamisega otseselt seotud kulud;
 - (c) muude seotud toimingute, sh seemikute ladustamise ning vajalike ennetus- ja kaitsematerjalidega töötlemise kulud;
 - (d) esimese metsastamisaasta jooksul vajaliku taasistutamise kulud.
- 6. Iga-aastane hektaritoetus hõlmab saamata jäänud tulu ja hooldusega seotud kulusid, sealhulgas kevadise ja sügisese sanitaarraie kulusid.
- 7. Abi ei anta järgmiste puude istutamiseks:
 - (a) lühikese raieringiga madalmetsa puud;
 - (b) jõulupuud;
 - (c) kiire kasvuga puud energia tootmiseks;
 - (d) liigid, mis on antud piirkonnas võõrliigid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames.
- 8. Istutatavad liigid peavad olema kohastunud piirkonna keskkonna- ja kliimatingimustega ning vastama keskkonnavalastele miinimumnõuetele.

9. Piirkondades, kus metsastamine on keeruliste mullastikutingimuste tõttu raske, võib abi anda kohalikes tingimustes sobivate mitmeaastaste puittaimeliikide, näiteks põõsaste ja põõsastike istutamiseks.
10. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse asjakohane teave metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist, mis on kooskõlas säästva metsamajandamise põhimõttega, nagu see on määratletud Helsingis 16.–17. juunil 1993 toimunud teisel Euroopa metsade kaitset käsitlenud ministrite konverentsil vastu võetud *üldjuhendis Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks*⁴⁴.
11. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 34

Abi agrometsandussüsteemide jaoks

1. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi hõlmab rajamis-, uuendamis- ja taastamiskulusid ning iga-aastast toetust hektari kohta.
3. Agrometsandussüsteemide jaoks antav abi võib hõlmata investeeringuid.
4. Välja arvatud juhul, kui abi antakse rahastamisvahendite vormis, hõlmab investeeringutega seotud abi agrometsandussüsteemide jaoks järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmise juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - (b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
 - (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - (e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.
5. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et

⁴⁴ Üldjuhend Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks (https://www.foresteuropa.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

Esimest lõiku ei kohaldata abi suhtes, mida antakse rahastamisvahendite vormis.

6. Rahastamiskõlblikud võivad olla järgmised agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamise kulud:
 - (a) puude istutamise kulud, sh istutusmaterjali, istutamise, seemikute ladustamise ning vajalike ennetus- ja kaitsematerjalidega töötlemise kulud;
 - (b) olemasoleva metsa või muu metsamaa ümberkujundamise kulud, sh puude langetamise, harvendamise ja tagasilõikamise ning kariloomade eest kaitsmise kulud;
 - (c) muud agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamisega otseselt seotud kulud, nagu teostatavusuuringute, metsastamiskava koostamise, pinnase uurimise ning pinnase ettevalmistamise ja kaitse kulud;
 - (d) metsakarjamaa süsteemi korral kastmiskulud ja kaitserajatiste kulud;
 - (e) agrometsandussüsteemi rajamise, uuendamise või taastamisega seotud vajaliku hoolduse, sh kastmise ja niitmise kulud;
 - (f) taasistutamise kulud esimese aasta jooksul pärast agrometsandussüsteemi rajamist, uuendamist või taastamist.
7. Iga-aastane hektaritoetus hõlmab agrometsandussüsteemi hooldamise kulusid ning seda makstakse kuni viie aasta jooksul alates abi andmise kuupäevast.

Rahastamiskõlblikud hoolduskulud võivad olla seotud rajatud puuvööndite, umbrohutõrje, harvendamise, tagasilõikamise ja kaitsemeetmetega ning investeringutega näiteks tarade või kaitsetorude paigaldamiseks.
8. Liikmesriigid määravad kindlaks agrometsandussüsteemi struktuuri ja koosseisu, võttes arvesse järgmist:
 - (a) kohalikke mullastiku- ja keskkonnatingimusi;
 - (b) metsataimede liike ning
 - (c) vajadust tagada maa jätkusuutlik põllumajanduslik kasutamine.
9. Abi ülemmäär on 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 35

Abi metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks

1. Metsapõlengutest, loodusõnnetustest, loodusõnnetusega võrreldavatest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, muudest ebasoodsatest ilmastikutingimustest, taimekahjustajatest, katastroofidest ja kliimamuutustega seotud sündmustest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 2 punkti b või artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–9 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kaitsetaristu loomine, sealhulgas tuletõkestusvööndite hoolduskulud;

- (b) metsapõlengute ja muude loodusohtude vastu võetavad kohalikud väikesemahulised ennetusmeetmed, sealhulgas karjatatavate loomade kasutamise kulud, näiteks varjualused, kastmine, tarad ja loomade transport;
 - (c) metsapõlengute, taimekahjustajate ja haiguste seire- ja teavitustahendite hankimine ja täiustamine;
 - (d) metsapõlengute, loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, muude ebasoodsate ilmastikutingimuste, taimekahjustajate, katastroofide ja kliimamuutusega seotud sündmuste tõttu kahjustatud metsamajandusliku potentsiaali taastamine.
3. Abi ei anta põllumajandusega seotud tegevuseks põllumajanduse keskkonnakohustustega hõlmatud aladel.
4. Metsapõlengute ennetamiseks võib abi anda ainult metsaalade puhul, mis on hõlmatud asjaomases liikmesriigis kehtestatud metsakaitsekavaga.
5. Lõike 2 punktis (d) osutatud abi metsapotentsiaali taastamiseks võib anda järgmistel tingimustel:
- (a) asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud põlengu, loodusõnnetuse, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, muude ebasoodsate ilmastikutingimuste, taimekahjustaja leviku, katastroofi või kliimamuutustega seotud sündmuse toimumist või esinemist ning abisaajad on esitanud tõendid asjakohaste riskijuhtimisvahendite kohta kahju põhjustava sündmuse edaspidise esinemise ennetamiseks;
 - (b) asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on ametlikult tunnistanud määruse (EL) 2016/2031 kohaselt taimekahjustaja tõrjeks, likvideerimiseks või leviku piiramiseks meetmete võtmist ning
 - (c) aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel antava abi korral on abisaajad esitanud tõendid selle kohta, et taastamine hõlmab kliimamuutustega kohanemise meetmeid.
6. Taimekahjustajatest tingitud metsakahjustuste ennetamiseks antava abi korral tuleb taimekahjustajate esinemise ohu kohta esitada teaduslikud tõendid ja riikliku teadusorganisatsiooni kinnitus.
- Asjaomase liikmesriigi esitatavale abikavale või sihtotstarbelisele üksikabile lisatakse taimekahjustaja levikut põhjustada võivate kahjulike organismide liikide loetelu.
7. Abi saav tegevus või projekt peab olema kooskõlas liikmesriigi kehtestatud metsakaitsekavaga.
- Suurettevõtjatele võib abi anda tingimustel, et esitatakse asjakohane teave metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist, mis on kooskõlas säästva metsamajandamise põhimõttega, nagu see on määratletud Helsingis 16.–17. juunil 1993 toimunud teisel Euroopa metsade kaitset käsitlenud ministrite konverentsil vastu võetud *üldjuhendis Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks*.
8. Abi ei anta põlengute, loodusõnnetuste, loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste, muude ebasoodsate ilmastikutingimuste, taimekahjustajate, katastroofide ja kliimamuutusega seotud sündmuste tõttu saamata jäänud tulu hüvitamiseks.

9. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Lõike 2 punktis d osutatud rahastamiskõlblike kulude jaoks antav abi ja võimalikud muud abisaaja saadud maksed, sealhulgas muude riiklike või liidu meetmete või kindlustuspoliiside alusel samade rahastamiskõlblike kulude eest tehtud maksed ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 36

Abi metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamisega seotud investeeringuteks

1. Abi metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamisega seotud investeeringuteks on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–6 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeeringute eesmärk peab olema täita võetud kohustusi, mis on seotud keskkonnaeesmärkide saavutamise, ökosüsteemi teenuste osutamisega, asjaomase piirkonna metsa ja metsaala üldkasutusväärtuse suurendamisega või ökosüsteemidele omase kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise potentsiaali tõhustamisega, välistamata majandusliku kasu saamise võimalust pikaajalises perspektiivis. Seejuures välistatakse liigid, mis on antud piirkonnas võõrliigid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames.
3. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui abi antakse rahastamisvahendite vormis.
4. Välja arvatud juhul, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, hõlmab abi järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmise juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - (b) masinate ja seadmete ostmise või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
 - (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - (e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.

5. Välja arvatud juhul, kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, ei käsitata rahastamiskõlblike kuludena liisingulepingutega seotud kulusid (välja arvatud lõike 4 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud.
Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis.
6. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 37

Abi teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks

1. Direktiivide 92/43/EMÜ, 2009/147/EÜ ja 2000/60/EÜ rakendamisest tulenevatest nõuetest tingitud piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks metsavaldajatele, metsamajandajatele ja nende ühendustele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv. Seda liiki abi aitab kaasa määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 6 sätestatud ühe või mitme eriesmärgi saavutamisele ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui abi vastab käesoleva artikli lõigetes 2–5 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse aastapõhiselt metsamaa hektari kohta, et hüvitada abisaajatele lisakulud ja saamata jäänud tulu, sealhulgas tehingukulud, mis on tingitud ebasoodsatest teguritest lõikes 3 osutatud metsaaladel seoses direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ rakendamisega.
3. Abi makstakse ainult järgmiste metsaalade puhul:
 - (a) Natura 2000 metsaalad;
 - (b) maastikuvormid, mis aitavad kaasa direktiivi 92/43/EMÜ artikli 10 rakendamisele ja mis ei ületa 5 % Natura 2000 võrgustikku kuuluvatest aladest asjaomase strateegilise kava territoriaalses kohaldamisalas.
4. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % lõikes 2 osutatud kuludest.

Artikkel 38

Abi metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks

1. Metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi hõlmab üksnes selliseid kohustusi, mis on rangemad kui riigi metsandusseaduse või muude asjakohaste siseriiklike või liidu õigusaktidega kehtestatud kohustuslikud nõuded. Kohustuslikud siseriiklikud nõuded peavad olema selgelt eristatud.
Kohustused võetakse viie kuni seitsme aasta pikkuseks ajavahemikuks. Vajaduse korral ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid teatavat liiki kohustuste jaoks siiski ette näha pikema ajavahemiku.
3. Abiga hüvitatakse abisaajatele kõik või osa lisakuludest ja saamatajäänud tulust, mis tulenevad lõikes 4 osutatud kohustuste võtmisest.

Vajaduse korral võib abi hõlmata tehingukulusid kuni 20 % ulatuses abi summast.

Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, näiteks keskkonnakaitsega seotud tegevuse puhul, võib puude ja metsade ärilisest kasutusest loobumise kohustusega seoses abi anda kindlasummalise maksena või ühekordse maksena ühiku kohta, mis arvutatakse lisakulude ja saamata jäänud tulu alusel.

4. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 39

Abi metsandussektoris teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks

1. Metsandussektoris tegutsevate ettevõtjate toetamise eesmärgil teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 1–6 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi võib hõlmata selliste asjakohaste innovatsiooni, koolituse ja nõustamise edendamise, kavade koostamise ja ajakohastamise, uuringute tegemise ning teadmiste ja teabe vahetamise ja levitamise meetmete kulusid, mis aitavad saavutada üht või mitut määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 6 sätestatud erieesmärki.

Abi võib hõlmata ka lühiajalisi metsamajandamisalaseid vahetusi ja metsakülastusi, mis keskenduvad eelkõige säästvatele metsandusmeetoditele või tehnoloogilistele lahendustele, uute äriühingute ja tehnoloogiliste lahenduste arendamisele ning metsade vastupanuvõime parandamisele.

Tutvustamistegevuseks antav abi võib hõlmata asjaomaseid investeerimiskulusid.
3. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) teadmiste vahetamise või teavitustegevuse korraldamise ja läbiviimise kulud;
 - (b) investeeringutega seotud näidisprojektide puhul:
 - i) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa ostmine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud maa ostmine juhul, kui abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - ii) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - iii) punktides i ja ii osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide i ja ii kohaseid kulusid ei kanta;
 - iv) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - (c) osalejate reisi- ja majutuskulud ning päevarahad.Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna.
4. Lõike 3 punktis a osutatud abi ei hõlma otsemakseid abisaajatele. Abi makstakse teadmiste vahetamise ja teavitustegevuse korraldajale.

5. Teadmiste vahetamist ja teavitustegevust korraldavatel asutustel peab olema nende ülesannete täitmiseks vajalik suutlikkus töötajate kvalifikatsiooni ja korrapärase koolituse näol.
6. Abi ei tohi ületada 100 % kuludest.

Artikkel 40

Abi metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks

1. Metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–7 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Kõnealused teenused ei tohi kujutada endast pidevat ega perioodilist tegevust ega olla seotud ettevõtja tegevuskuludega. Nõustamisteenused hõlmavad majanduslikku, keskkonnavalast ja sotsiaalset mõõdet ning nendega pakutakse ajakohast tehnilist ja teaduslikku teavet, mis on välja töötatud teadusuuringute ja innovatsiooni abil.
3. Nõustamisel käsitletakse vähemalt direktiivi 92/43/EMÜ, direktiivi 2000/60/EÜ, direktiivi 2009/147/EÜ, direktiivi 2008/50/EÜ, määruse (EL) 2016/2031, määruse (EL) nr 1107/2009 artikli 55 ja direktiivi 2009/128/EÜ rakendamisega seotud küsimusi.
4. Abi antakse subsideeritud teenusena.
Nõustamisteenuse osutamiseks valitud asutustel peavad olema asjakohased ressursid korrapäraselt koolitatud ja kvalifitseeritud personali ning nõustamiskogemuse ja usaldusvääruse näol valdkondades, milles nad nõustavad.
5. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuse osutaja on erapooletu ega oma huvide konflikti.
6. Põhjendatud ja asjakohastel juhtudel võib nõustamine osaliselt toimuda rühmiti, võttes samas arvesse iga nõustamisteenuste kasutaja olukorda.
7. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 41

Abi metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks

1. Metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–7 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.

Esimest lõiku ei kohaldata abi suhtes, mida antakse rahastamisvahendite vormis.

3. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse asjakohane teave metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist, mis on kooskõlas säästva metsamajandamise põhimõttega, nagu see on määratletud Helsingis 16.–17. juunil 1993 toimunud teisel Euroopa metsade kaitset käsitlenud ministrite konverentsil vastu võetud *üldjuhendis Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks*.
4. Abi võib hõlmata investeeringuid metsade arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse. Kui abi ei anta ÜPP strateegiakava raames, hõlmab see üksnes järgmist:
- (a) juurdepääs metsamaale;
 - (b) maakorraldus ja -parandus;
 - (c) säästva energiaga varustamine, energiatõhusus, veevarustus ja vee säästmine;
 - (d) põllumajandusloomade kasutamine masinate asemel.
5. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
- (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud juhul, kui maa ostetakse keskkonnakaitse eesmärgil ja abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - (b) masinate ja seadmete ostmise või liisimine, sealhulgas põllumajandusloomade kasutamine masinate asemel, ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
 - (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - (e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.
6. Rahastamiskõlblikeks ei loeta järgmisi kulusid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis:
- (a) liisingulepingutega seotud kulud (välja arvatud lõike 5 punktides a ja b osutatud kulud), nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud; ning
 - (b) käibekapital.
7. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest.
- Äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavate investeeringute puhul võib abi osakaalu suurendada kuni 80 %ni.
- Abi osakaalu võib suurendada 100 %ni mittetootlike investeeringute puhul, maakorralduse ja maaparanduse puhul ning investeeringute puhul metsateedesse, mis on mõeldud avalikuks tasuta kasutamiseks ja täidavad metsa mitmekülgse kasutuse eesmärki.

Artikkel 42

Abi metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks

1. Metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–8 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Investeering peab vastama liidu ja asjaomase liikmesriigi keskkonnakaitsealaste õigusaktide nõuetele. Kui tegemist on investeeringuga, mille puhul on direktiivi 2011/92/EL kohaselt nõutav keskkonnamõju hindamine, võib abi anda tingimusel, et selline hindamine on läbi viidud ja asjaomasele investeerimisprojektile on antud teostusluba enne üksikabi andmise kuupäeva.
3. Suurettevõtjatele võib abi anda tingimusel, et esitatakse asjakohane teave metsamajandamiskavast või samaväärsest dokumendist, mis on kooskõlas säästva metsamajandamise põhimõttega, nagu see on määratletud Helsingis 16.–17. juunil 1993 toimunud teisel Euroopa metsade kaitset käsitlenud ministrite konverentsil vastu võetud **üldjuhendis Euroopa metsade kestlikuks majandamiseks**.
4. Abi hõlmab järgmisi rahastamiskõlblikke kulusid:
 - (a) kinnisasja ehitamine, soetamine, sealhulgas liisimine, või parendamine, kusjuures maa soetamine on rahastamiskõlblik ainult ulatuses, mis ei ületa 10 % asjaomase tegevuse muudest rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud juhul, kui maa ostetakse keskkonnakaitse eesmärgil ja abi antakse ÜPP strateegiakava raames;
 - (b) masinate ja seadmete ostmine või liisimine ülempiiriga kuni vara turuväärtuseni;
 - (c) punktides (a) ja (b) osutatud kulutustega seotud üldkulud, näiteks arhitektide, inseneride ja konsultantide tasud, keskkonnavalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse alase nõustamisega seotud tasud, sealhulgas teostatavusuuringud; teostatavusuuringud jäävad rahastamiskõlblikuks ka siis, kui nende tulemuste põhjal punktide (a) ja (b) kohaseid kulusid ei kanta;
 - (d) arvutitarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamine või arendamine või kasutustasud ning patentide, litsentside, autoriõiguste ja kaubamärkide omandamine;
 - (e) metsamajandamiskavade või samaväärsete dokumentide koostamise kulud.
5. Rahastamiskõlblikeks ei loeta järgmisi kulusid, välja arvatud juhul, kui toetust antakse ÜPP strateegiakava raames rahastamisvahendite vormis:
 - (a) liisingulepingutega seotud kulud, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustustasud; ning
 - (b) käibekapital.
6. Investeeringud metsade majandusliku väärtuse suurendamiseks peavad olema põhjendatud metsade oodatava parendamisega ühel või mitmel metsakinnistul ning need võivad sisaldada investeeringuid pinnast ja ressursse säästvasse metsatehnikasse ja töövõttesse.

7. Investeeringud, mis on seotud puidu kasutamisega tooraine või energiaallikana, peavad piirduma tööstuslikule töötlemisele eelneva tegevusega.
8. Abi osakaal ei tohi ületada 65 % rahastamiskõlblikest kuludest. Äärepoolseimates piirkondades või Egeuse mere väikesaartel tehtavate investeeringute puhul võib abi osakaalu suurendada kuni 80 %ni.

Artikkel 43

Geneetiliste ressursside säilitamine metsanduses

1. Metsanduse keskkonna- ja kliimateenustega ning metsakaitsega seoses metsanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - (a) „*in situ* säilitamine“ – geneetiliste materjalide säilitamine ökosüsteemides ja looduslikes elupaikades ning liikide elujõuliste populatsioonide hoidmine ja taastamine nende looduslikus keskkonnas;
 - (b) „säilitamine metsakinnistul“ – *in situ* säilitamine ja arendamine metsakinnistu tasandil;
 - (c) „*ex situ* säilitamine“ – metsanduse geneetilise materjali säilitamine väljaspool selle looduslikku elupaika;
 - (d) „*ex situ* kogu“ – metsanduse geneetilise materjali kogu, mida hoitakse väljaspool selle looduslikku elupaika.
3. Abi hõlmab järgmiste meetmete kulusid:
 - (a) sihtotstarbeline tegevus: metsa geneetiliste ressursside *ex situ* ja *in situ* säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist edendav tegevus, sealhulgas *in situ* (sh metsakinnistul) säilitatavate geneetiliste ressursside veebipõhiste loetelude ning *ex situ* kogude ja andmebaaside pidamine;
 - (b) kooskõlastatud tegevus: tegevus, millega edendatakse liidu metsanduses geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamisega seotud teabevahetust liikmesriikide pädevate organisatsioonide vahel;
 - (c) kaasnev tegevus: teavitus-, levitamis- ja nõuandetegevus, millesse kaasatakse vabaihendusi ja teisi asjaomaseid sidusrühmi, koolituskursused ja tehniliste aruannete koostamine.
4. Abi ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 44

Stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele

1. Metsandussektori tootjarühmadele ja -organisatsioonidele antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–8 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Tootjarühma või tootjaorganisatsiooni liikmeks ei või olla suurettevõtjad.

3. Tootjarühmadele või -organisatsioonidele abi andmise asemel võib alternatiivina abi kogusumma ulatuses, mida tootjarühmal või -organisatsioonil oleks käesoleva artikli kohaselt õigus saada, anda abi otse tootjatele, et hüvitada nende osamaksed rühma või organisatsiooni tegevuskulude katmiseks esimese viie aasta jooksul alates rühma või organisatsiooni moodustamisest.
4. Tootjarühma või -organisatsiooni raames sõlmitud kokkulepped, tehtud otsused ja muu tegevus peavad olema kooskõlas konkurentsioiguse asjakohaste sätetega, eelkõige aluslepingu artiklitega 101 ja 102.
5. Abi hõlmab järgmisi kulusid:
 - (a) sobivate ruumide turuhindadega rentimise kulud;
 - (b) kontoriinventari soetamise kulud;
 - (c) haldustöötajate kulud;
 - (d) üldkulud ning õigus- ja halduskulud;
 - (e) arvuti riistvara soetamise kulud ning tarkvara, pilvelahenduste ja sarnaste lahenduste soetamise kulud või kasutustasud.
6. Abi ei maksta kulude katteks, mida kantakse seitsme aasta möödumisel kuupäevast, mil pädev asutus tootjarühma või -organisatsiooni viimase äriplaani alusel ametlikult tunnustas, välja arvatud ühiste keskkonna- ja kliimameetmete puhul, mida rakendatakse määruse (EL) [strateegiakava määrus] artiklis 6 osutatud eesmärkide saavutamiseks.
7. Kui abi makstakse iga-aastaste osadena, maksavad liikmesriigid viimase osa välja alles pärast seda, kui on kontrollinud, kas äriplaan on nõuetekohaselt rakendatud.
8. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 45

Abi metsamaa korralduseks

1. Metsamaa korralduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi antakse üksnes õigus- ja halduskulude, sealhulgas mõõdistuskulude katmiseks.
3. Abi osakaal ei tohi ületada 100 % tegelikest kuludest.

6. JAGU

MAAPIIRKONDADE VKEDE TOETAMISEKS ANTAV ABI

Artikkel 46

Abi põhiteenuste ja külaüüenduse edendamiseks maapiirkondades

1. ÜPP strateegiakava raames maapiirkondades põhiteenusteks ja külaüüenduseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui seda antakse pärast seda, kui komisjon on asjaomase ÜPP strateegiakava heaks kiitnud,

ning kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–7 ja I peatükis sätestatud tingimustele.

2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

- (a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus]:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina või
 - ii) EAFRDst kaasrahastatavat abi täiendava riikliku rahastamisena;
- (b) see peab olema identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.

3. Abi hõlmab järgmist:

- (a) investeeringud iga liiki taristu loomisse, parendamisse või laiendamisse, mille rahastamiskõlblikud kulud on piiratud 2 miljoni euroga („väiketaristu“), välja arvatud investeeringud taastuvenergiasse ja energiasäästu ning lairibataristusse;
- (b) investeeringud maaelanikkonnale suunatud kohalike põhiteenuste (sealhulgas vaba aja veetmine ja kultuur) loomisse, parendamisse või laiendamisse ning nende teenustega seotud taristusse;
- (c) investeeringud puhketaristu avalikku kasutusse, turismiteabesse ja väikesemahulisse turismitaristusse;
- (d) investeeringud, mis on seotud külade, loodusmaastike ja suure loodusliku väärtusega alade kultuuri- ja looduspärandi säilitamise, taastamise ja kvaliteedi parandamisega (sh nendega seotud sotsiaal-majanduslikud aspektid) ning keskkonnateadlikkuse tõstmise meetmetega;
- (e) investeeringud, mille eesmärk on maa-asulate sees või läheduses toimuva tegevuse ümberpaigutamine ning maa-asulate sees või läheduses asuvate hoonete või teiste rajatiste ümberehitamine, et parandada asula elukvaliteeti ja keskkonnategevuse tulemuslikkust.

4. Abi saavad investeeringud on rahastamiskõlblikud, kui asjaomast tegevust viiakse ellu kooskõlas maapiirkondade omavalitsusüksuste ja külade ning nende põhiteenuste arendamise kavadega, kui sellised kavad on olemas, ning need peavad olema kooskõlas mis tahes asjakohase kohaliku arengu strateegiaga. Rahastamisvahenditega toetatavate investeeringute puhul ei ole nimetatud kavad nõutavad.

5. Rahastamiskõlblikud on järgmised kulud:

- (a) maapiirkondade ja nende põhiteenuste ning suure loodusliku väärtusega alade arengu- ja majandamiskavade koostamise ja ajakohastamise kulud;
- (b) kultuuri- ja looduspärandi, loodusmaastike ja suure loodusliku väärtusega aladega seotud uuringute koostamisega seotud kulud;
- (c) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse investeerimise kulud;
- (d) keskkonnateadlikkuse tõstmise meetmetega seotud kulud.

Lõike 3 punktis d osutatud abi puhul võivad olla rahastamiskõlblikud ka kapitaliseeritud tööde kulud.

Käibekapitali ei käsitata rahastamiskõlbliku kuluna. Abi ei anta tegevusabina.

6. Lõike 3 punktides a–d osutatud tegevuse puhul ei või abi osakaal ületada 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Selleks et mitte ületada abi ülemmäära, tuleb lõike 3 punktides b, c ja d osutatud tegevuse puhul puhastulu rahastamiskõlblikest kuludest maha arvata kas eelnevalt mõistlike prognooside alusel või tagasinõudmise mehhanismi kaudu. Alternatiivina võib juhul, kui abi ei ületa 1 miljon eurot, abi ülemmääraks kehtestada 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.

7. Lõike 3 punktis e osutatud investeeringute puhul ei või abi osakaal ületada 100 % asjaomase tegevuse tegelikest kuludest, kui tegevuse ümberpaigutamine või hoonete või muude rajatiste ümberehitamine seisneb olemasolevate rajatiste demonteerimises, teisaldamises ja taaspüstitamises.

Kui lisaks esimeses lõigus osutatud olemasolevate rajatiste demonteerimisele, teisaldamisele ja taaspüstitamisele kaasneb tegevuse ümberpaigutamisega või hoonete või muude rajatiste ümberehitamisega nende rajatiste ajakohastamine või tootmisvõimsuse suurenemine, ei või abi osakaal ületada abi andmise ajal asjaomases piirkonnas kehtiva regionaalabi kaardi kohast abi ülemmäära, mis on seotud rajatiste ajakohastamise või tootmisvõimsuse suurendamise kuludega. Olemasoleva hoone või rajatise asendamist uue ajakohastatud hoone või rajatisega ilma tootmist või kasutatavat tehnoloogiat põhjalikult muutmata ei peeta ajakohastamisega seotuks.

Artikkel 47

Stardiabi maapiirkondades põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks

1. Maapiirkondades põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks antav stardiabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–8 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:
 - (a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus]:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina või
 - ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;
 - (b) see peab olema identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.
3. Abi antakse järgmistele abisaajatele:
 - (a) maapiirkondade põllumajandustootjad või põllumajanduslike majapidamiste liikmed, kes mitmekesistavad oma tegevust mittepõllumajanduslike tegevusaladega;
 - (b) maapiirkondade mikro- ja väikeettevõtjad;
 - (c) maapiirkondades elavad füüsilised isikud.
4. Kui lõike 4 punktis a osutatud põllumajandusliku majapidamise liige on juriidiline isik või juriidiliste isikute rühm, tegeleb ta abitaotluse esitamise ajal põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega.

5. Abi andmise tingimuseks on asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele äriplaani esitamine. Kõnealuse äriplaani rakendamine peab algama üheksa kuu jooksul alates abi andmise otsuse kuupäevast.
- Äriplaanis kirjeldatakse järgmist:
- (a) abisaaja algne majanduslik olukord;
 - (b) abitaotleja vahe-eesmärgid ja eesmärgid seoses uue tegevusala arendamisega;
 - (c) andmed abisaaja tegevuse arenguks vajalike meetmete, näiteks investeeeringute, koolituse ja nõustamise kohta.
- Äriplaani maksimaalne kestus peab olema viis aastat.
6. Abi makstakse välja vähemalt kahes osas.
- Osamaksed võivad olla vähenevad.
7. Viimase osamakse tegemise tingimuseks on lõikes 5 osutatud äriplaani nõuetekohane rakendamine. Liikmesriigid võtavad abisumma kindlaksmääramisel arvesse ÜPP strateegiakavaga hõlmatud piirkonna sotsiaal-majanduslikku olukorda.
8. Maksimaalne abisumma on 70 000 eurot abisaaja kohta.

Artikkel 48

Abi põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavade

1. Põllumajandustootjatele ja nende rühmadele puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavade liitumiseks ja viiel aastal nendes kavades osalemisega seoses antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–7 ja käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:
- (a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus]:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina või
 - ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;
 - (b) see peab olema identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase sekkumisega.
3. Abi antakse liitumiseks ühe järgmist liiki kvaliteedikavaga:
- (a) puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavad, mis on loodud määruse (EL) nr 1151/2012 alusel;
 - (b) puuvilla ja toiduainete kvaliteedikavad, sealhulgas sertifitseerimissüsteemid, mille puhul liikmesriigid on kinnitanud vastavust järgmistele kriteeriumidele:
 - i) kvaliteedikava alusel toodetud lõpptoot eripära tuleneb selgetest kohustustest tagada üks järgmistest:
 - toote eripärased tunnused;
 - eripärased kasvatus- või tootmismeetodid;

- lõpptoote kvaliteet, mis on inimeste, loomade või taimede tervise, loomade heaolu või keskkonnakaitse seisukohast oluliselt parem kui see, mida nõutakse kaubanduslike kaubastandarditega;
 - ii) kava on avatud kõigile tootjatele;
 - iii) kava sisaldab siduvaid lõpptoote spetsifikatsioone ja nendele spetsifikatsioonidele vastavust kontrollib avaliku sektori asutus või sõltumatu kontrolliasutus;
 - iv) kava on läbipaistev ja tagab põllumajandustoodete täieliku jälgitavuse;
 - (c) toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemid, mille kohta asjaomased liikmesriigid kinnitavad, et need vastavad nõuetele, mis on sätestatud komisjoni teatises „ELi suunised põllumajandustoodete ja toiduainete vabatahtliku sertifitseerimise süsteemide parimate tavade kohta“.
4. Abi antakse iga-aastase stimuleeriva maksena, mille suurus määratakse kindlaks vastavalt kvaliteedikavas osalemisest tulenevate püsikulude tasemele.
 5. Abi antakse maksimaalselt viie aasta jooksul.
 6. Kui kvaliteedikavaga liituti enne toetuse taotlemist, vähendatakse maksimaalset viieaastast ajavahemikku liitumise ja toetuse taotlemise vaheliste aastate arvu võrra.
 7. Maksimaalne abisumma on 3 000 eurot abisaaja kohta aastas.

Artikkel 49

Abi kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuseks

1. Kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2–10 ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Abi peab vastama mõlemale järgmisele tingimusele:
 - (a) seda antakse ÜPP strateegiakava raames kooskõlas määrusega (EL) [strateegiakava määrus]:
 - i) EAFRDst kaasrahastatava abina või
 - ii) punktis i osutatud abi täiendava riikliku rahastamisena;
 - (b) see peab olema identne punktis a osutatud ÜPP strateegiakavas ette nähtud asjakohase meetmega.
3. Abi antakse teavitus- ja müügiedendustegevust ellu viivatele tootjarühmadele.
4. Rahastamiskõlblik on ainult siseturul elluviidav teavitus- ja müügiedendustegevus.
5. Abi antakse sellise puuvilla ja selliste toiduainetega seotud teavitus- ja müügiedendustegevuse jaoks, mis on hõlmatud kvaliteedikavaga ja millega seoses antakse abi artikli 48 kohaselt.
6. Rahastamiskõlblikud kulud on järgmistele tingimustele vastava tegevuse kulud:
 - (a) tegevuse eesmärk on ergutada tarbijaid ostma käesoleva määruse artikli 48 lõikes 4 osutatud kvaliteedikavaga hõlmatud toiduaineid või puuvilla;

- (b) tegevusega juhitakse tähelepanu toiduainete või puuvilla erilistele omadustele või eelistele, eelkõige kvaliteedile, erilisele tootmismeetodile, kõrgetele loomade heaolu standarditele ja keskkonnahoidlikkusele tulenevalt asjaomastest kvaliteedikavast.
- 7. Lõikes 6 osutatud tegevusega ei tohi tarbijaid õhutada ostma toiduainet või puuvilla selle konkreetse päritolu tõttu, välja arvatud määruse (EL) nr 1151/2012 II jaotises kehtestatud kvaliteedikavadega hõlmatud toodete puhul.
- 8. Toiduaine või puuvilla päritolu võib välja tuua tingimusel, et päritolu ei rõhutata põhisõnumist enam.
- 9. Konkreetsete ettevõtjate või kaubamärkidega seotud teavitus- ja müügiesitustegevus ei ole rahastamiskõlblik.
- 10. Abi osakaal ei tohi ületada 70 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 50

Abi kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides osalevate VKEde kulude katmiseks

1. Määrusega (EL) 2021/1060 hõlmatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides, mis on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi raames määratud LEADERi kohaliku arengu projektideks, ja määruse (EL) [strateegiakava määrus] artikliga 77 hõlmatud Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides osalevate VKEde kulude katmiseks antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 ning I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Kogukonna juhitud kohaliku arengu projektide ja Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühma projektide puhul on rahastamiskõlblikud järgmised kulud:
 - (a) kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühma projekti ettevalmistamise ja rakendamise eesmärgil ettevalmistava toetamise, suutlikkuse suurendamise, koolituse ja võrgustikutöö kulud;
 - (b) heakskiidetud tegevuse elluviimine;
 - (c) rühma koostöötegevuse ettevalmistamine ja elluviimine;
 - (d) jooksvad kulud, mis on seotud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühma projekti rakendamise juhtimisega;
 - (e) Euroopa innovatsioonipartnerluse kogukonna või kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia elavdamine, et hõlbustada sidusrühmade vahelist teabevahetust, edendada strateegiat ja projekte ning toetada võimalikke abisaajaid tegevuse väljatöötamisel ja taotluste ettevalmistamisel.
3. Abi osakaal ei tohi ületada iga tegevuse liigi jaoks määruses (EL) [strateegiakava määrus] sätestatud toetuse maksimummäärasid.

Artikkel 51

Piiratud abisummad VKEdele, kes saavad kasu kogukonna juhitud kohaliku arengu või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektidest

1. Artikli 50 lõikes 1 osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektides osalevatele või neist kasu saavatele ettevõtjatele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui see vastab käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimustele.
2. Käesoleva artikli alusel projekti kohta antava abi kogusumma ei ületa kogukonna juhitud kohaliku arengu projektide puhul 200 000 eurot ja Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühmade projektide puhul 350 000 eurot.

IV PEATÜKK ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 52

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 702/2014 tunnistatakse kehtetuks.
2. Kõnealuses määruses sätestatud eeskirju kohaldatakse siiski kuni 31. detsembrini 2023 nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013⁴⁵ kohaselt antava abi suhtes.

Artikkel 53

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse enne selle jõustumise kuupäeva antud üksikabi suhtes, kui kõnealune üksikabi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele, välja arvatud artiklile 9.
2. Aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastamata abi hindab komisjon vastavalt 2023. aasta suunistele ning muudele asjakohastele raamistikele, suunistele ja teatistele.
3. Üksikabi, mis on antud enne 1. jaanuari 2023 määruse (EL) 2015/1588 artikli 1 alusel vastu võetud ja abi andmise ajal jõus olnud määruse kohaselt, on siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest.
4. Käesoleva määruse kehtivusaja lõppemisel jäävad käesoleva määruse alusel teatamiskohustusest vabastatud abikavad vabastatuks veel kuue kuu pikkuseks üleminekuajaks.

Erandina esimesest lõigust jäävad määruse (EL) [strateegiakava määrus] kohaldamisalasse kuuluvad abikavad, mida kaasrahastatakse kas EAFRDst või selliste kaasrahastavate meetmete täiendavast riiklikust rahastamisest, käesoleva määruse kehtivusaja lõppedes teatamiskohustusest vabastatuks kogu määruse (EL) [strateegiakava määrus] kohaseks programmitöö perioodiks.

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

Artikkel 54

Käesolev määrus jõustub [XX] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2027.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Komisjoni nimel
President
Ursula von der Leyen

I LISA VKE MÄÄRATLUS

Artikkel 1

Ettevõtja

Ettevõtja on majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist. See mõiste hõlmab eelkõige käsitöö või muu majandustegevusega tegelevaid füüsilisest isikust ettevõtjaid ja pereettevõtteid ning korrapärase majandustegevusega ühinguid ja ühendusi.

Artikkel 2

Töötajate arv ja rahalised künnised, mille järgi määratakse kindlaks ettevõtja kategooria

1. Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.
2. VKEd kategoorias loetakse väikesteks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 50 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot.
3. VKEd kategoorias loetakse mikroettevõtjateks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 10 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

Artikkel 3

Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtjate liigid

1. „Autonoomne ettevõtja“ on iga ettevõtja, kes ei ole partnerettevõtja lõike 2 tähenduses ega sidusettevõtja lõike 3 tähenduses.
2. „Partnerettevõtjad“ on kõik ettevõtjad, kes ei ole sidusettevõtjad lõike 3 tähenduses ning kelle vahel on järgmine suhe: üks ettevõtja (tootmisahelas eespool asetsev ettevõtja) omab üksi või koos ühe või mitme lõikes 3 määratletud sidusettevõtjaga 25 % või rohkem teise ettevõtja (tootmisahelas tagapool asetseva ettevõtja) kapitalist või hääleõigustest.

Samas võib ettevõtjat pidada autonoomseks ning partnerettevõtjaid mitteomavaks ka juhul, kui kõnealuse 25 % künnise saavutavad või ületavad järgmised investorid, tingimusel et nad ei ole eraldi ega ühiselt asjaomase ettevõtjaga lõike 3 tähenduses seotud:

- (a) riiklikud investeerimisühingud, riskikapitaliettevõtjad, korrapäraselt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad („äriinglid“), kes investeerivad kapitali noteerimata ettevõtjatesse, tingimusel et äriinglite koguinvesteering samasse ettevõtjasse on väiksem kui 1 250 000 eurot;
 - (b) ülikoolid või mittetulunduslikud teaduskeskused;
 - (c) institutsionaalsed investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;
 - (d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja mille territooriumil on alla 5 000 elaniku.
3. „Sidusettevõtjad“ on ettevõtjad, kellel on teineteisega mõni järgmistest suhetest:

- (a) ettevõtja omab teise ettevõtja enamikku aktsionäride või osanike hääleõigustest;
- (b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
- (c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või tema asutamislepingule või põhikirjale;
- (d) ettevõtja, kes on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele kõnealuse ettevõtja teiste aktsionäride või osanikega üksi enamikku selle ettevõtja aktsionäride või osanike hääleõigustest.

Eeldatakse, et valitsev mõju puudub, kui lõike 2 teises lõigus loetletud investorid ei sekku otseselt ega kaudselt asjaomase ettevõtja juhtimisse, ilma et see mõjutaks nende õigusi aktsionäri või osanikuna.

Ettevõtjaid, kellel on mõni esimeses lõigus nimetatud suhe ühe või mitme teise ettevõtja kaudu või mõne lõikes 2 nimetatud investori kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjatena.

Ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud suhe füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjana, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel.

Lähiturg on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg.

- 4. Välja arvatud lõike 2 teises lõigus sätestatud juhtudel, ei saa ettevõtjat käsitada VKEna, kui vähemalt 25 % tema kapitalist või hääleõigustest on otseselt või kaudselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse ainu- või ühiskontrolli all.
- 5. Ettevõtjad võivad deklareerida oma staatuse autonoomse ettevõtja, partnerettevõtja või sidusettevõtjana, esitades andmed artiklis 2 sätestatud künniste kohta. Sellise deklaratsiooni võib teha ka juhul, kui kapital jaguneb selliselt, et ei ole võimalik täpselt kindlaks teha selle omanikku; sel juhul võib ettevõtja heas usus deklareerida, et talle teadaolevalt ei kuulu ta vähemalt 25 % ulatuses ühele ettevõtjale või omavahel seotud ettevõtjatele ühiselt. Sellised deklaratsioonid ei piira siseriiklike või liidu eeskirjadega ette nähtud kontrollide ja uurimiste kohaldamist.

Artikkel 4

Töötajate arvu ja rahaliste summade kindlaksmääramiseks kasutatavad andmed ning võrdlusperiood

- 1. Töötajate arvu ja rahaliste summade kindlaksmääramiseks kasutatakse viimase heakskiidetud arvestusperioodi andmeid ning need arvutatakse aastapõhiselt. Neid arvestatakse raamatupidamiskontode sulgemise kuupäeva seisuga. Käibena esitatava summa arvutamiseks lahutatakse sellest käibemaks ja muud kaudsed maksud.
- 2. Kui ettevõtja leiab raamatupidamiskontode sulgemise kuupäeval, et ta on aasta jooksul ületanud või langenud allapoole artiklis 2 sätestatud töötajate arvu künnist või rahalist künnist, ei too see kaasa keskmise suurusega, väikese või mikroettevõtja staatuse kaotust, välja arvatud juhul, kui neid künniseid ületatakse kahel järjestikusel arvestusperioodil.

3. Äsja asutatud ettevõtjate puhul, kelle raamatupidamisaruandeid ei ole veel heaks kiidetud, saadakse kasutatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnanguliste näitajate alusel.

Artikkel 5 *Töötajate arv*

Töötajate arv on aasta tööühikute arv, s.t kogu vaatlusaluse võrdlusaasta jooksul asjaomase ettevõtja ettevõttes või tema heaks täistööajaga töötanud isikute arv. Nende isikute tööd, kes ei ole töötanud terve aasta, osalise tööajaga isikute tööd, olenemata kestusest, ja hooajatöötajate tööd võetakse arvesse aasta tööühikute murdosadena. Töötajad on:

- (a) palgatöötajad;
- (b) ettevõtja heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõtjale ning keda loetakse töötajateks siseriikliku õiguse alusel;
- (c) omanikust juhid;
- (d) ettevõtja korrapärases tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõtja ettevõttest rahalist kasu.

Töötajate hulka ei arvata praktikante ja üliõpilasi, kes on praktika- või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi omandamas. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnitus- ega lapsehoolduspuhkuste kestust.

Artikkel 6 *Ettevõtja andmete kindlakstegemine*

1. Autonoomse ettevõtja puhul tehakse andmed, sealhulgas töötajate arv, kindlaks üksnes selle ettevõtja raamatupidamisaruannete põhjal.
2. Partnerettevõtjaid või sidusettevõtjaid omava ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks tema raamatupidamisaruannete ja muude andmete põhjal või olemasolu korral asjaomase ettevõtja konsolideeritud aruannete põhjal või nende konsolideeritud aruannete põhjal, mis seda ettevõtjat konsolideerimise tõttu käsitlevad.

Esimeses lõigus osutatud andmetele liidetakse asjaomase ettevõtja iga sellise partnerettevõtja andmed, kes asub asjaomase ettevõtjast tootmisahelas vahetult ees- või tagapool. Liidetav osa on proportsionaalne kas omatava kapitali või hääleõiguste protsendiga (arvesse võetakse neist suuremat). Vastastikuse osaluse korral kasutatakse suurimat protsendimäära.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud andmetele liidetakse 100 % iga sellise ettevõtja andmetest, kes on asjaomase ettevõtjaga otseselt või kaudselt seotud, kui neid andmeid aruannete konsolideerimisel juba arvesse ei võetud.

3. Lõike 2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja partnerettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse 100 % partnerettevõtjatega seotud ettevõtjate andmetest, välja arvatud juhul, kui neid andmeid on konsolideerimisel juba arvesse võetud.

Lõike 2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral

konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse proportsionaalselt andmed asjaomase sidusettevõtja võimalike partnerettevõtjate kohta, kes asuvad tootmisahelas temast vahetult ees- või tagapool, välja arvatud juhul, kui neid on konsolideeritud aruannetes juba arvesse võetud protsendimäära ulatuses, mis on vähemalt proportsionaalne lõike 2 teises lõigus osutatud protsendimääraga.

4. Kui konsolideeritud aruannetes ei ole andmeid asjaomase ettevõtja töötajate kohta, arvutatakse töötajate arv ettevõtja partnerettevõtjate andmete proportsionaalse liitmise teel, lisades andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta.

II LISA
TEAVE KÄESOLEVA MÄÄRUSE TINGIMUSTE KOHALELT
TEATAMISKOHUSTUSEST VABASTATUD RIIGIABI KOHTA,
MIS ESITATAKSE KOOSKÕLAS ARTIKLI 9 LÕIKEGA 1
(EMPs KOHALDATAV TEKST ⁴⁶)

I OSA

Abi viitenumber	<i>(täidab komisjon)</i>	
Liikmesriik	
Liikmesriigi viitenumber	
Piirkond	Piirkonna nimi (NUTS ⁴⁷)	Regionaalabiga seotud staatus ⁴⁸
Abi andev asutus	Nimi
	Postiaadress Veebiaadress
Abimeetme nimetus	
Siseriiklik õiguslik alus (viide asjaomase liikmesriigi ametliku le väljaandele)	
Veebilink abimeetme terviktekstile	
Meetme liik	☐ Abikava	
	☐ Sihtotstarbeline üksikabi	Abisaaja nimi ja rühm, ⁴⁹ kuhu ta kuulub
Olemasoleva abikava või sihtotstarbelise üksikabi muudatus		Komisjoni antud abinumber
	☐ Pikendamine
	☐ Muutmine
Kestus⁵⁰	☐ Abikava	pp/kk/aaaa – pp/kk/aaaa

⁴⁶ Kohaldatakse üksnes metsandussektorile antava abi ja aluslepingu I lisas loetlemata toodete puhul antava abi suhtes.

⁴⁷ NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.

⁴⁸ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt a (staatus A), Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt c (staatus C), piirkond, kus regionaalabi ei anta (staatus N).

⁴⁹ Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud konkurentsieskirjade ja käesoleva määruse kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamise viisist. Euroopa Kohus on otsustanud, et sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitada ühe ettevõtjana.

⁵⁰ Ajavahemik, mille kestel abi andev ametiasutus saab võtta kohustuse abi andmiseks.

Abi andmise kuupäev	☐ Sihtotstarbeline üksikabi	pp/kk/aaaa	
Asjaomane majandus sektor (-sektorid)	Palun täpsustada NACE grupi tasandil ⁵¹	
Abisaaja liik	☐ VKE		
	☐ Suurettevõtjad		
Eelarve			
	☐ Abikava: kogusumma ⁵²	Omavääring ... (summad täisarvuna)	
		
	☐ Sihtotstarbeline üksikabi: kogusumma ⁵³	Omavääring ... (summad täisarvuna)	
Garantiid ⁵⁴		Omavääring ... (summad täisarvuna)	
		
Abivahend	☐ Toetus/ intressitoetus		
	☐ Subsideeritud teenused		
	☐ Laen/ tagasimakstavad ettemaksed		
	☐ Garantii (vajaduse korral viitega komisjoni otsusele ⁵⁵)		
	☐ Maksusoodustus või -vabastus		
	☐ Muu (palun täpsustada)		
	Märkida, millisesse üldkategoriasse sobib abi oma mõju/funktsiooni tõttu kõige paremini: ☐ Toetus ☐ Laen ☐ Garantii ☐ Maksusoodustus		
ELi fondi(de)st kaasrahastamise korral	ELi fondi(de) nimi (nimed):	Rahastamise summa (ELi fondi kohta)	Omavääring (summad täisarvuna)
Muu teave			

⁵¹ NACE Rev. 2 – Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator. Tavaliselt märgitakse sektor grupi tasandil.

⁵² Abikava puhul: märkida abikava raames planeeritud eelarve kogusumma või abikava kogu kestuse jooksul eeldatavalt saamata jääv maksutulu, võttes arvesse kõiki abikavaga hõlmatud abivahendeid.

⁵³ Sihtotstarbelise üksikabi andmise korral: märkida abi kogusumma või saamata jääva maksutulu kogusumma.

⁵⁴ Garantiide puhul märkida tagatavate laenude maksimaalne summa.

⁵⁵ Vajaduse korral esitatav viide komisjoni otsusele, millega kiidetakse heaks brutotoetusekvalendi arvutamise meetodika, kooskõlas käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punkti c alapunktiga ii.

II OSA

Palun märkige, millise käesoleva määruse sätte alusel abimeedet rakendatakse

Põhieesmärgid (Võimalikud on mitu eesmärki; sel juhul märkige kõik eesmärgid)	Abi ülemmäär, %	Maksimaalne abisumma omavääringus (summad täisarvuna)
☐ Abi põllumajanduslikes majapidamistes tehtavateks investeringuteks, mis on seotud põllumajandusliku esmatootmisega (artikkel 13)		
☐ Abi põllumajandusmaa korralduseks (artikkel 14)		
☐ Abi põllumajanduslike tootmishoonete ümberpaigutamisega seotud investeringuteks (artikkel 15)		
☐ Abi põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega seotud investeringuteks (artikkel 16)		
☐ Stardiabi noortele põllumajandustootjatele ja väikeste põllumajandusettevõtete arendamiseks (artikkel 17)		
☐ Stardiabi põllumajandussektori tootjarühmadele ja organisatsioonidele (artikkel 18)		
☐ Abi põllumajandustoodete tootjate osalemiseks kvaliteedikavades (artikkel 19)		
☐ Abi põllumajandussektoris teadmiste vahetamiseks ja teavitustegevuseks (artikkel 20)		
☐ Abi põllumajandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks (artikkel 21)		
☐ Abi põllumajandusettevõtetes asendusteenuste kasutamiseks (artikkel 22)		
☐ Abi põllumajandustoodete müügi edendamiseks (artikkel 23)		
☐ Abi loodusõnnetusega võrreldavate ebasoodsate ilmastikutingimuste tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 24)		
☐ Abi loomataudide ja taimekahjustajate ennetamise, tõrje ja likvideerimise kulude katmiseks ning loomataudide ja taimekahjustajate tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 25)		
☐ Abi loomakasvatusektorile (artikli 26 lõike 1 punkt a või punkt b)		
☐ Hukkunud loomadega seoses antav abi (artikli 26 lõike 1 punkt c, d, e, f või g)		
☐ Abi kindlustusmaksete tasumiseks (artikkel 27)		

Põhieesmärgid (Võimalikud on mitu eesmärki; sel juhul märkige kõik eesmärgid)	Abi ülemmäär, %	Maksimaalne abisumma omavääringus (summad täisarvuna)
☐ Abi kaitsealuste loomade tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 28)		
☐ Abi Natura 2000 aladega seotud ebasoodsate tegurite hüvitamiseks (artikkel 29)		
☐ Abi põllumajanduslikes majapidamistes asuva kultuuri- ja looduspärandi säilitamise eesmärgil tehtavateks investeeringuteks (artikkel 30)		
☐ Abi põllumajandussektoris loodusõnnetuste tekitatud kahju korvamiseks (artikkel 31)		
Loodusõnnetuse liik	☐ maavärin ☐ laviin ☐ maalihe ☐ üleujutus ☐ tornaado ☐ orkaan ☐ vulkaanipurse ☐ metsa- või maastikupõleng	
Loodusõnnetuse toimumise kuupäev	pp/kk/aaaa – pp/kk/aaaa	
☐ Abi teadus- ja arendustegevuseks põllumajandussektoris (artikkel 32)		
☐ Abi teadus- ja arendustegevuseks metsandussektoris (artikkel 32)		
☐ Abi metsastamiseks ja metsamaa rajamiseks (artikkel 33)		
☐ Abi agrometsandussüsteemide jaoks (artikkel 34)		
☐ Abi metsakahjustuste ennetamiseks ja kõrvaldamiseks (artikkel 35)		
☐ Abi metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamisega seotud investeeringuteks (artikkel 36)		
☐ Abi teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks (artikkel 37)		
☐ Abi metsanduse keskkonna- ja kliimateenuste ning metsakaitse jaoks (artikkel 38)		

Põhieesmärgid (Võimalikud on mitu eesmärki; sel juhul märkige kõik eesmärgid)	Abi ülemmäär, %	Maksimaalne abisumma omavääringus (summad täisarvuna)
☐ Abi teadmussiidreks ja teavitustegevuseks metsandussektoris (artikkel 39)		
☐ Abi metsandussektoris nõustamisteenuste kasutamiseks (artikkel 40)		
☐ Abi metsanduse arendamise, ajakohastamise või kohandamisega seotud taristusse investeerimiseks (artikkel 41)		
☐ Abi metsandustehnoloogiasse ning metsatoodete töötlemisse, varumisse ja turustamisse investeerimiseks (artikkel 42)		
☐ Abi metsanduses geneetiliste ressursside säilitamiseks (artikkel 43)		
☐ Stardiabi metsandussektori tootjarühmadele ja organisatsioonidele (artikkel 44)		
☐ Abi metsamaa korralduseks (artikkel 45)		
☐ Abi põhiteenuste ja küla uuendamise edendamiseks maapiirkondades (artikkel 46)		
☐ Stardiabi maapiirkondades põllumajandusega mitteseotud ettevõtluseks (artikkel 47)		
☐ Abi aktiivsete põllumajandustootjate liitumiseks puuvilla või toiduainete kvaliteedikavadega (artikkel 48)		
☐ Abi kvaliteedikavaga hõlmatud puuvilla ja toiduainetega seotud teavituse- ja müügiedendustegevuseks (artikkel 49)		
☐ Abi kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides osalevate VKEde kulude katmiseks (artikkel 50)		
☐ Piiratud abisummad VKEdele, kes osalevad kogukonna juhitud kohaliku arengu projektides või Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühmade projektides (artikkel 51)		

III LISA

SÄTTED ARTIKLI 9 LÖIKES 2 OSUTATUD TEABE AVALDAMISE KOHTA

Liikmesriigid loovad kõikehõlmavad riigiabi veebisaidid, kus tuleb avaldada artikli 9 lõikes 2 osutatud teave viisil, mis tagab sellele teabele lihtsa juurdepääsu. Teave peab olema kättesaadav tabeli kujul vormingus, mis võimaldab andmeid otsida, väljavõtteid teha ja hõlpsasti internetis avaldada, näiteks CSV- või XML-vormingus. Riigiabi veebisaidile peavad ilma piiranguteta juurde pääsema kõik huvitatud isikud. Riigiabi veebisaidile juurdepääsuks ei tohi nõuda kasutaja eelnevat registreerimist.

Artikli 9 lõike 2 punktis c osutatud üksikabi kohta avaldatakse järgmine teave:

- (a) Abi tunnusnumber⁵⁶;
- (b) abisaaja tunnus;
- (c) ettevõtja liik (VKE/suurettevõtja) abi andmise kuupäeval;
- (d) abisaaja asukoha piirkond NUTS II tasandil⁵⁷;
- (e) tegevusvaldkond NACE grupi tasandil⁵⁸;
- (f) abivahend väljendatuna täisarvuna omavääringus⁵⁹;
- (g) abivahend⁶⁰ (toetus/intressitoetus, laen/tagasimakstavad ettemaksed/tagasimakstav toetus, garantii, maksusoodustus või -vabastus, riski finantseerimine, muu (täpsustada));
- (h) abi andmise kuupäev;
- (i) abi eesmärk⁶¹;
- (j) abi andev asutus.

⁵⁶ Annab komisjon käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1 osutatud menetluse raames.

⁵⁷ NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.

⁵⁸ Nõukogu 9. oktoobri 1990. aasta määrus (EMÜ) nr 3037/90 Euroopa Ühenduse majandustegevuse statistilise liigituse kohta (EÜT L 293, 24.10.1990, lk 1), mida on muudetud komisjoni 24. märtsi 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 761/93 (EÜT L 83, 3.4.1993, lk 1) ja parandusega (EÜT L 159, 11.7.1995, lk 31).

⁵⁹ Brutotoetusekvivalent.

⁶⁰ Kui abi antakse mitme abivahendi kaudu, tuleb esitada abisumma iga vahendi kohta eraldi.

⁶¹ Kui abil on mitu eesmärki, tuleb abisumma esitada eesmärkide kaupa.